

การบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน
ในเขตกรุงเทพมหานคร

BUDGET MANAGEMENT AND EFFECTIVENESS
OF PRIVATE SCHOOLS IN BANGKOK

ดลฤดี เพชรแก้ว

DONRUEDEE PETKAEW

การค้นคว้าอิสระเสนอต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2563

การบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน
ในเขตกรุงเทพมหานคร

BUDGET MANAGEMENT AND EFFECTIVENESS
OF PRIVATE SCHOOLS IN BANGKOK

ดลฤดี เพชรแก้ว
DONRUEDEE PETKAEW

การค้นคว้าอิสระเสนอต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ	การบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร
ชื่อ สกุล	นางสาวดลฤดี เพชรแก้ว
ชื่อปริญญา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
กลุ่มวิชา	การบัญชี
คณะ	บริหารธุรกิจ
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ประชากรจำนวน 691 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 123 โรงเรียน ได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของเครซีและมอร์แกน ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนกบัญชี/งบประมาณ และครู เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 4 ตอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารบัญชี รองลงมา คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ 2) ประสิทธิผลของโรงเรียน ทั้งในภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพึงพอใจในการทำงานของครู รองลงมาคือ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : การบริหารงบประมาณ, งบประมาณ, ประสิทธิผลของโรงเรียน

Independent Study Title	Budget Management and Effectiveness of Private Schools in Bangkok
Author	Miss Donruedee Petkaew
Degree	Master of Business Administration
Field Study	Accounting
Academic Year	2020

Abstract

The objective of this study is to observe the relationship between Budget Management and Effectiveness of private schools in Bangkok. The population and sample groups of this study include 691 schools in which 123 focused samples derived from determining samples' sizes are according to Krejcie and Morgan's Table. The data used in this study is provided by school administrators, chief budget accountants and teachers. The employed study instrument used in collecting data is overall four-part questionnaire survey. Collected data is statistically analyzed by percentage, arithmetic mean, standard deviation, correlation coefficient of Pearson and Multiple Regression Analysis

The finding of this research reveals that 1) Private schools' Budget Administration around Bangkok is general and in each aspect were at a high level : the highest arithmetic mean is account management aspect followed by budget allocation. 2) Private schools' Effectiveness is general and in each aspect were at a high level : the highest arithmetic mean is teachers satisfaction aspect followed by the ability to adapt from internal and external factors respectively. 3) There is also a positive relationship between schools budget management and schools effectiveness with statistical significance at 0.01

Keywords : Budget Management; Budget; Effectiveness of Schools

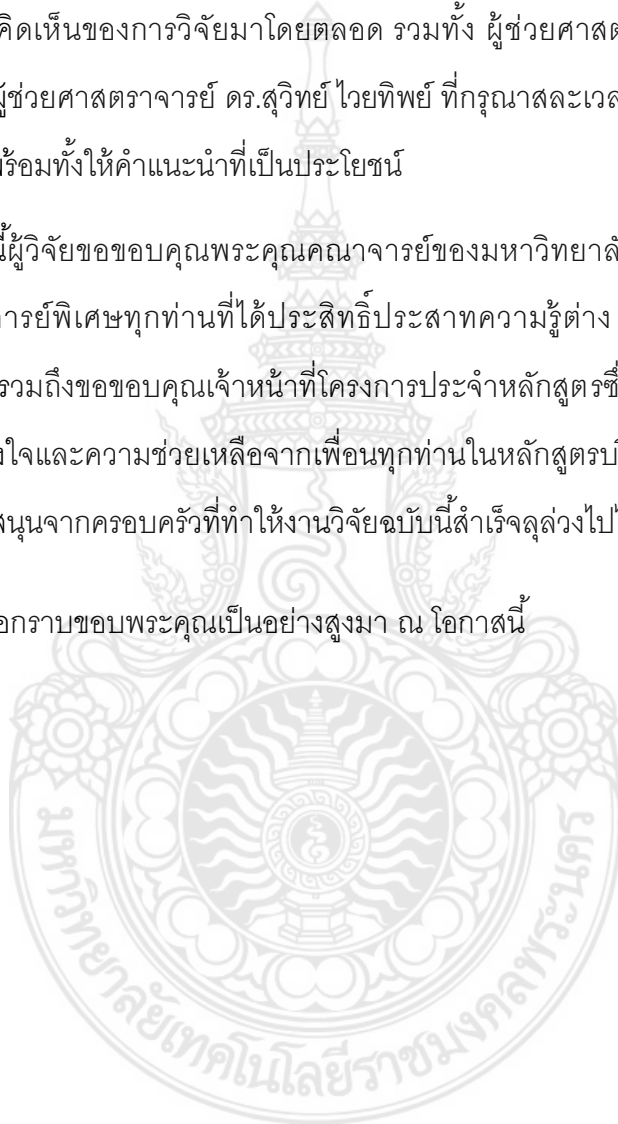
กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ พวงแสงสุข อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นของการวิจัยมาโดยตลอด รวมทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตาภรณ์ สีนจฺญุศักดิ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ ไวยทิพย์ ที่กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ พร้อมทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณพระคุณคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และอาจารย์พิเศษทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้ในงานวิจัยฉบับนี้ รวมถึงขอขอบคุณเจ้าหน้าที่โครงการประจำหลักสูตรซึ่งคอยช่วยประสานงานด้วยดี รวมถึงกำลังใจและความช่วยเหลือจากเพื่อนทุกท่านในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ตลอดจนการสนับสนุนจากครอบครัวที่ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ดลฤดี เพชรแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ณ
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	4
1.4 คำถามการวิจัย	6
1.5 สมมติฐานการวิจัย	6
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	7
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
1.8 คำนียามศัพท์	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับงบประมาณ	12
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณสถานศึกษา	24
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน	31
2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผน	37
2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา	38
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
3. วิธีดำเนินการวิจัย	51
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)	
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	58
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	61
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย	63
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	65
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงบประมาณ ของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร	67
4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร	74
4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการศึกษา	78
5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	87
5.1 สรุปผลการวิจัย	87
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	94
5.3 ข้อเสนอแนะการวิจัย	97
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก	107
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม	108
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	110
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	120

สารบัญตาราง

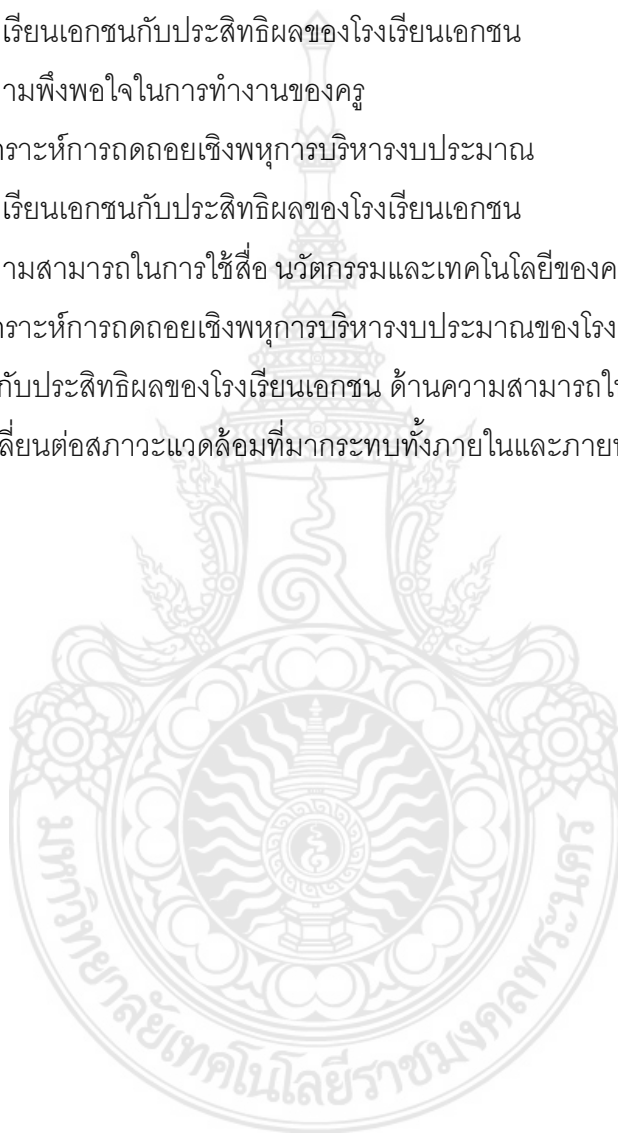
ตาราง		หน้า
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลตามภาคภูมิศาสตร์	53
4.1	จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไป	65
4.2	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหาร งบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม (X)	67
4.3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหาร งบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ (X_1)	68
4.4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหาร งบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2)	69
4.5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหาร งบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน (X_3)	70
4.6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหาร งบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา (X_4)	70
4.7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหาร งบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารการเงิน (X_5)	71
4.8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหาร งบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารบัญชี (X_6)	72
4.9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหาร งบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ (X_7)	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.10	74
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม (Y)	
4.11	75
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับประสิทธิผล ของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน (Y ₁)	
4.12	76
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับประสิทธิผล ของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ความพึงพอใจในการ ทำงานครู (Y ₂)	
4.13	77
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับประสิทธิผล ของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ความสามารถในการ ใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู (Y ₃)	
4.14	78
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับประสิทธิผล ของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ความสามารถ ในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายใน และภายนอก (Y ₄)	
4.15	79
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการบริหารงบประมาณ ของโรงเรียนเอกชน กับตัวแปรประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน	
4.16	81
แสดงวิเคราะห์ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน	
4.17	82
การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณของโรงเรียน เอกชนกับภาพรวมประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน	
4.18	83
การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณ ของโรงเรียนเอกชนกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหา ความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.19	การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณ ของโรงเรียนเอกชนกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู	84
4.20	การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณ ของโรงเรียนเอกชนกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู	85
4.21	การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณของโรงเรียน เอกชนกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ด้านความสามารถในการ ปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก	86

สารบัญญภาพ

ภาพ		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	7
2.1	แสดงลักษณะของการพัฒนา	43

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การแข่งขันในโลกธุรกิจปัจจุบัน ได้เปลี่ยนแนวความคิดจากการเน้นเป้าหมายกำไรสูงสุด โดยดำเนินธุรกิจเพื่อให้ได้ต้นทุนต่ำสุด แต่ในธุรกิจด้านการศึกษา นั้น จะดำเนินธุรกิจให้ต้นทุนต่ำ นั้นทำได้ยาก เนื่องจากการแข่งขันในธุรกิจนี้ต้องเน้นด้านคุณภาพ และความรู้ ของผู้เรียน ซึ่งต้องใช้ทั้งนวัตกรรม และทักษะของมนุษย์ ที่มีต้นทุนค่อนข้างสูง ดังนั้นการควบคุมต้นทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุดจึงเหมาะสมกับธุรกิจด้านการศึกษา ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงในการทำธุรกิจที่รวดเร็วเพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ ธุรกิจจึงต้องพัฒนาการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพให้ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อให้ธุรกิจใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน ทั้งระยะสั้น และระยะยาว

ในประเทศไทยธุรกิจสถานศึกษามีการแข่งขันค่อนข้างสูง ธุรกิจสถานศึกษาฟุ้งติดอันดับหนึ่งในสิบดาวรุ่งในปี 2560 ที่มีกลุ่มนักลงทุนมาลงทุนสินทรัพย์อย่างชัดเจนตั้งแต่ปี 2558 (ผู้จัดการออนไลน์ สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2561) เพื่อรองรับการขยายตัวด้านการศึกษาที่มีแนวโน้มแข่งขันกันสูงจากการสอบวัดระดับของหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงการมีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) กำลังเปิดตลาดใหม่ในกลุ่มชาวต่างชาติที่มาลงทุนในประเทศไทย ขยายฐานการเติบโตเพิ่มขึ้นอีกหลายเท่าตัว ก่อนหน้านี้ ศูนย์วิจัยกสิกรไทยเคยสำรวจเม็ดเงินค่าใช้จ่ายบริการด้านการศึกษาเฉพาะช่วงเปิดเทอมใหญ่เดือนพฤษภาคม 2559 ในระดับก่อนอุดมศึกษาจากผู้ปกครองทั่วประเทศไทย มีมูลค่าประมาณ 60,900 ล้านบาท เติบโต 2% เทียบช่วงเดียวกันของปี 2558 ที่มีมูลค่า 59,700 ล้านบาท แยกเป็นค่าเทอมโรงเรียนเอกชนประมาณ 40,600 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจากค่าเทอมประมาณ 16,700 ล้านบาท ค่าเรียนกวดวิชาประมาณ 2,800 ล้านบาท และค่าเรียนเสริมทักษะอื่นๆ อีก 800 ล้านบาท ขณะเดียวกัน ข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2559 พบว่า มีนิติบุคคลที่

ประกอบธุรกิจการศึกษาที่จดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ประมาณ 302 ราย มูลค่าสินทรัพย์รวมกว่า 3,400 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2557 ที่มีมูลค่าเพียง 459 ล้านบาท และมีกลุ่มนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนธุรกิจการศึกษาในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ 5 ประเทศแรก คือ จีน ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย รัสเซีย และอังกฤษ (ประชาชาติธุรกิจออนไลน์ สืบค้นเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2563) คนไทยเรียนต่อต่างประเทศเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยเริ่มหันมามองประเทศในทวีปเอเชียที่ใช้ภาษาอังกฤษ ที่ได้รับความนิยม คือ อินเดีย โดยในยุคแรก เด็กไทยเรียนต่อที่ประเทศอินเดียในระดับประถมศึกษามากที่สุด และรัฐบาลอินเดียมีเป้าหมายที่จะนำนักศึกษาต่างชาติมาเรียน ให้ได้ 200,000 คน ภายใน 10 ปีข้างหน้า จึงเป็นที่น่าจับตาว่าอนาคตอันใกล้ อินเดียอาจกลายเป็นหนึ่งในมหาอำนาจทางการศึกษาก็เป็นได้

ปัจจุบันสถานศึกษาเอกชนมีคู่แข่งมากแต่มักมีนักเรียนที่ลดน้อยลงทุกปี โดยนายกสมาคมคณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ส.ปส.กช.) เปิดเผยถึงกรณีโรงเรียนเอกชนออกมาร้องเรียนถึงปัญหานักเรียนลดลง เพราะนักเรียนเลือกไปเรียนโรงเรียนรัฐบาล ไม่มีงบประมาณที่จะจ้างครูทำให้เลิกจ้างไปจำนวนมาก ส่งผลให้โรงเรียนเอกชนบางแห่งปิดตัวลง (ศุภเสฏฐ์ คณากุล อ้างอิงในมติชนออนไลน์ สืบค้นเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2561) การที่จะทำให้ธุรกิจอยู่รอดได้ต้องมีการลดต้นทุน แต่การแข่งขันในธุรกิจนี้ต้องเน้นด้านความรู้ นวัตกรรม และทักษะของมนุษย์ ค่อนข้างสูง จึงส่งผลให้ต้นทุนสูงตามไปด้วย การจะทำธุรกิจให้ต้นทุนต่ำจึงเป็นไปได้ จึงต้องแก้ปัญหาด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด

เครื่องมือสำคัญ ที่ช่วยควบคุมต้นทุน และส่งเสริมให้การบริหารองค์กรมีประสิทธิภาพ ที่มีการใช้อย่างกว้างขวางทั่วโลก คือ “งบประมาณ” มีการนำเครื่องมือดังกล่าวไปใช้ในการบริหารองค์กร ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน (Asiat, B. A., 2018) พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างการจัดทำงบประมาณและผลการดำเนินงาน ของบริษัท ผู้ผลิตขนาดเล็ก และขนาดกลางใน รัฐคูวา (John Kuria Kamau, 2017) พบว่าการมีส่วนร่วมทางงบประมาณมีผลต่อประสิทธิภาพของงบประมาณของโรงพยาบาลรัฐบาลแห่งชาติเคนยา วิลเลียมส์ วงศ์ชัย (2561) พบว่า การบริหารงบประมาณมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย กล่าวได้ว่าองค์กรทุกประเภท หากมีความเข้าใจ ความพร้อม มีระบบ

การบริหารงบประมาณที่ดี จะส่งผลให้การบริหารงานด้านอื่น ๆ ขององค์กรนั้น ๆ ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเอกชน จะต้องมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์สูงสุดทางการศึกษา วัตถุประสงค์ในการจัดทำงบประมาณ คือ เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางแผน ควบคุม และประเมินผล ด้านการดำเนินงาน ด้านต้นทุน ของโรงเรียนทั้งในปัจจุบัน และอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือที่ช่วยในด้านการวางแผนทางการเงิน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าด้านการเปลี่ยนแปลงทางการเงินในอนาคตเพื่อวางแผนแก้ปัญหา ได้ทัน ส่งผลให้เกิดคุณภาพการศึกษาที่ดีต่อผู้เรียน เนื่องจากการแสดงถึงแผนการใช้จ่ายเงินในลักษณะที่เป็นปริมาณ ที่เกิดขึ้นในเวลาที่กำหนด โดยทั่วไป จะจัดทำปีละครั้ง ที่เรียกว่า งบประมาณประจำปี จึงเห็นได้ว่าการดำเนินงานทุกด้านของโรงเรียน จะบรรลุผลสำเร็จได้ต้องมี งบประมาณเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นถ้าพัฒนางานงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้นก็จะ ส่งผลให้บรรลุผลสำเร็จตามกำหนด หรือสูงกว่าที่กำหนดตามไปด้วย ตัวอย่างเช่น ถ้าผู้จัดทำ งบประมาณพิจารณาแต่ในหน่วยงานของตนว่าต้องการวงเงินเท่าใด ขาดการบูรณาการ ขาดการ เชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น เป็นโครงการ กิจกรรมเดิมๆ ที่เคยปฏิบัติ หรือที่เคยของงบประมาณไว้ ไม่ได้พิจารณาจากแผน ปฏิบัติการ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย หรือ กลยุทธ์ขององค์กร จะส่งผลให้ องค์กรไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่ง ยุพิน บุญวิเศษ (2555) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณของ โรงเรียน มีความสำคัญต่อกระบวนการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการ บริหารงานด้านอื่น ๆ งานงบประมาณช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานตามภารกิจหลักและงาน ด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน สามารถดำเนินไปสู่เป้าหมายได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญในการบริหารงบประมาณดังกล่าว และเพื่อให้การบริหารงบประมาณ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเพื่อส่งเสริมความสามารถในการดำเนินธุรกิจที่มีการแข่งขัน ที่รุนแรงและรวดเร็วขึ้นเรื่อยๆ ผู้บริหารต้องนำพาธุรกิจให้รอดพ้นความล้มเหลว และสร้างความ เข้มแข็ง พร้อมทั้งจะดำเนินงานให้บรรลุตามภารกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กร ช่วยส่งเสริม ประสิทธิภาพผลของโรงเรียน ผู้ศึกษาในฐานะบุคลากรในโรงเรียนเอกชน มีหน้าที่ปฏิบัติงานบริหาร

งบประมาณ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 691 แห่ง เพื่อผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานของสถานศึกษา จะได้นำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารและจัดทำงานงบประมาณสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนให้บริหารงานด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินงาน และการจัดการศึกษา ของโรงเรียนเอกชน ตามแผนพัฒนาการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2560 - 2564 ของสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่ได้ กำหนดยุทธศาสตร์ ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน กล่าวว่าเป็นต้องเร่งยกระดับประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้สูงขึ้น โดยจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการใช้จ่ายงบประมาณ และมีความรับผิดชอบต่อผู้เรียน นอกจากนี้จากสถานการณ์ประชากรวัยเรียนที่ลดลงส่งผลให้โรงเรียนเอกชนต้องเผชิญกับความเสี่ยงต่อการเลิกกิจการ โรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2560 – 2564, น.77) โดยกำหนดเป้าประสงค์ว่า โรงเรียนเอกชน บริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมาตรฐานด้วยความรับผิดชอบต่อผู้เรียน ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อการให้บริการทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชน (แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562, น. 31)

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังต่อไปนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญปกติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 691 แห่ง

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรที่ศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1.3.2.1 การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้ขอบข่ายการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ของกระทรวงศึกษาธิการ 7 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น.34) ดังนี้

1. ด้านการจัดทำและนำเสนอของงบประมาณ
2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ
3. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
4. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
5. การบริหารการเงิน
6. การบริหารบัญชี
7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

1.3.2.2 ประสิทธิภาพผลของโรงเรียน มี 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน
2. ความพึงพอใจในการทำงานของครู
3. ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู
4. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก

1.3.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

เก็บรวบรวมข้อมูลเดือน มิถุนายน - กรกฎาคม พ.ศ. 2563

1.3.4 ขอบเขตด้านสถานที่

พื้นที่ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญปกติ ในเขต กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

1.4 คำถามการวิจัย

1.4.1 การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับใด

1.4.2 ประสิทธิภาพผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับใด

1.4.3 การบริหารงบประมาณกับประสิทธิภาพผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

1.5 สมมติฐานการวิจัย

1.5.1 การบริหารงบประมาณมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ ด้วยตนเองของนักเรียน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.5.2 การบริหารงบประมาณมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

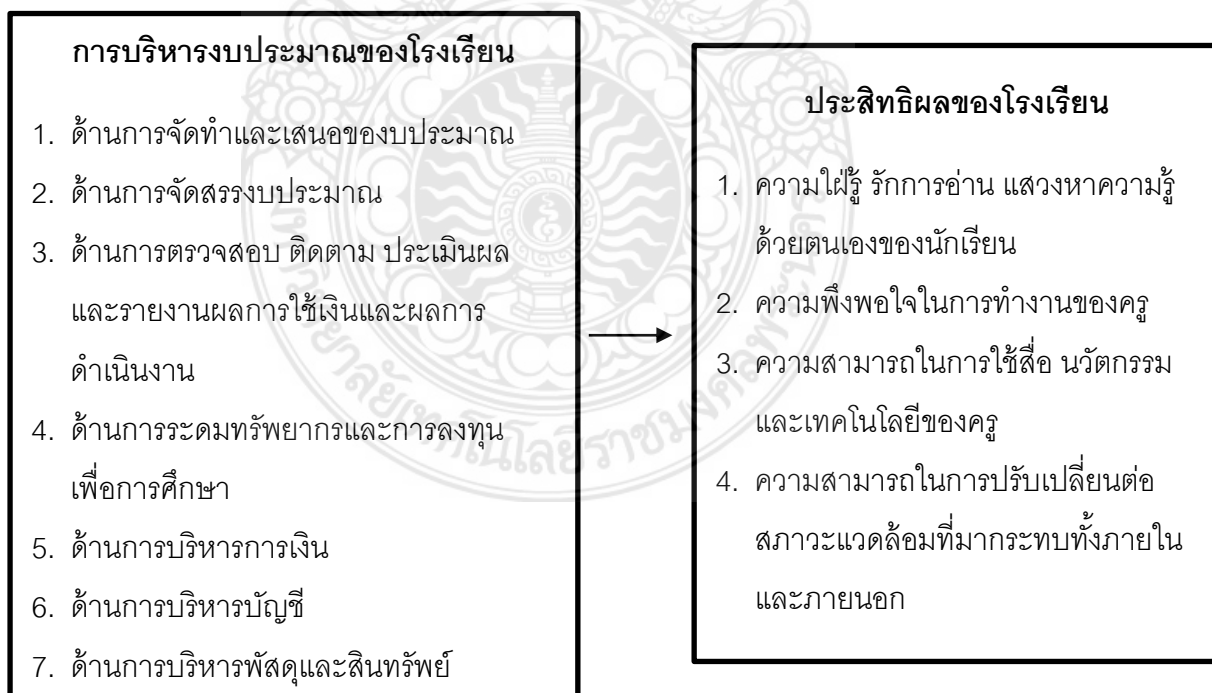
1.5.3 การบริหารงบประมาณมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.5.4 การบริหารงบประมาณมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก ของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ สามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาได้ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ดังกล่าว รวมถึงขอบข่ายการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ดังนี้

ภาพ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษากำหนดการบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร มีประโยชน์ ดังนี้

1.7.1 ทราบถึงการบริหารงบประมาณและประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.7.2 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสามารถนำข้อค้นพบที่ได้รับไปพัฒนาปรับปรุงการบริหารงบประมาณของโรงเรียนให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.7.3 ผู้สนใจเรื่องการบริหารงานงบประมาณสามารถนำข้อค้นพบที่ได้รับไปพัฒนาปรับปรุงการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

1.8 คำนิยามศัพท์

การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน หมายถึง การบริหารโรงเรียนโดยใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่อง มีการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อนักเรียน เน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการวางแผนการใช้ทรัพยากรให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ แผนงาน และโครงการที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามความต้องการของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตามขอบข่ายการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้ง 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) การจัดทำและนำเสนอของงบประมาณ 2) การจัดสรรงบประมาณ 3) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล การใช้เงินและผลการดำเนินงาน 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5) การบริหารการเงิน 6) การบริหารบัญชี และ 7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

การจัดทำและนำเสนอของงบประมาณ หมายถึง การวิเคราะห์ และพัฒนานโยบายทางการศึกษา การจัดทำแผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนาการศึกษาพร้อมตัวชี้วัด และการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการเสนอของงบประมาณ เพื่อเป็นข้อมูลของงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด

และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้บุคลากรทุกฝ่ายควรมีส่วนรวมในการจัดทำงบประมาณประจำปีของโรงเรียน

การจัดสรรงบประมาณ หมายถึง การจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้กับหน่วยงานภายในโรงเรียนตามแผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนาของโรงเรียน โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการโรงเรียน พร้อมทั้งมีการวางแผนการใช้งบประมาณ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการจัดการศึกษา มีการจัดสรรทรัพยากรในทุกๆ ด้าน เช่น เงิน ทรัพยากร เป็นต้น ให้แก่บุคลากรของโรงเรียนอย่างเหมาะสม ทั้งถึง สะดวก และคล่องตัว เพื่อการพัฒนาคุณภาพการเรียน และการบริหาร อย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด

การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน หมายถึง การตรวจสอบ และติดตาม การใช้งบการเงินและผลการดำเนินงาน จัดทำสรุปการตรวจสอบสรุปข้อมูลสารสนเทศ รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการกำหนดตัวชี้วัดการประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน และรายงานผลการประเมินให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา หมายถึง วางระบบการจัดการทรัพยากรร่วมกับฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนให้บุคลากร และโรงเรียนร่วมมือกันใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการระดมทรัพยากร การจัดหาทุนการศึกษา การจัดหารายได้และผลประโยชน์ ช่วยเหลือนักเรียนในการหากองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

การบริหารการเงิน หมายถึง การวางแผน บริหาร และจัดการ การเบิกจ่าย และอนุมัติเงินงบประมาณที่ได้รับ รวมทั้งการเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การนำส่งเงินคืนคลัง การโอนเงิน การกักเงิน การควบคุม ตรวจสอบ และรายงานเกี่ยวกับงานด้านการเงินทั้งเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ ตามระเบียบข้อบังคับ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

การบริหารบัญชี หมายถึง การวางระบบ และจัดทำบัญชีของโรงเรียน การเก็บรักษาบัญชี และเอกสารประกอบการลงบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 มาตรา 31 (8) และ มาตรา 46 เพื่อใช้ข้อมูลทางบัญชีในการวางแผน

ควบคุม ตรวจสอบ และตัดสินใจในการดำเนินงานของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อรองรับการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล จากหน่วยงานภายนอก

การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ หมายถึง การวางแผนจัดหาพัสดุ การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของโรงเรียน การจัดหาพัสดุ การกำหนดรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะ และจัดซื้อจัดจ้างที่ชัดเจน โปร่งใส คุ่มค่า และตรวจสอบได้ กำหนดการใช้งาน การควบคุมบำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ รวมถึงการจัดหารายได้ และผลประโยชน์จากทรัพย์สินของโรงเรียน

ประสิทธิผลของโรงเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนที่ร่วมมือกันในการดำเนินงานของโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งด้านคุณภาพของนักเรียน และความพึงพอใจในการทำงานของครู

ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน หมายถึง นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้า และสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง โดยสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างเหมาะสม และพอเพียง ในการแสวงหาความรู้ตามความต้องการ และความสนใจอยู่เสมอ ตามแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่รองรับความสนใจของนักเรียน นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีความกระตือรือร้นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ

ความพึงพอใจในการทำงานของครู หมายถึง ความรู้สึกภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งในการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของโรงเรียน สิ่งแวดล้อมภายในส่งเสริมให้บุคลากรมีความสุข ความรักและความเคารพต่อกัน มีการมอบหมายงานที่ทำทำตามหน้าที่และความรับผิดชอบ เพื่อกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง เพื่อประโยชน์ต่อนักเรียน และสถานศึกษา

ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู หมายถึง สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนโดยมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมทันสมัย และเพียงพอ มีความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ มีคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมต่างๆ ในการ

จัดทำเอกสารการสอน การจัดการเรียนรู้ สามารถใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ และแบบเรียนสำเร็จรูป เป็นสื่อการสอนที่ช่วยเพิ่มพูนความรู้ และความสนใจของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก หมายถึง บุคลากรในโรงเรียนมีการยอมรับแนวคิด วิธีการ เทคนิคการสอน และการบริหารใหม่ๆ ที่ทันสมัย ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สามารถปรับตัว และมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาหน่วยงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นทั้งภายใน และภายนอก

โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาเอกชน ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 และเป็นประเภทสามัญปกติ ในการกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาระบบบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร บทความ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับงบประมาณ
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบริหารงบประมาณสถานศึกษา
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน
- 2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผน
- 2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับงบประมาณ

2.1.1 ความหมายและความเป็นมาของงบประมาณ (กองนโยบายและแผน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี) การจัดทำงบประมาณในรูปแบบปัจจุบันได้เริ่มมีขึ้นครั้งแรกในประเทศอังกฤษ ประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 16-17 ซึ่งเป็นสมัยที่สภาผู้แทนราษฎรได้ประสบความสำเร็จในการสงวนอำนาจที่จะอนุมัติรายได้และรายจ่ายของรัฐบาล ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดทำงบประมาณในรูปแบบปัจจุบันมีความสัมพันธ์กับวิวัฒนาการการปกครอง ต่อมาได้มีการนำแบบอย่างมาจัดทำงบประมาณขึ้นในหลายประเทศ สำหรับประเทศไทยการจัดทำงบประมานนั้น รัฐบาลได้เริ่มทำขึ้นก่อนและต่อมาได้ขยายขอบเขตไปถึงองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ ทั้งของรัฐและเอกชน

ความหมายของงบประมาณจะแตกต่างกันออกไปตามกาลเวลาและลักษณะการให้ความหมายของนักวิชาการแต่ละด้าน ซึ่งมองงบประมาณแต่ละด้านไม่เหมือนกัน เช่น

นักเศรษฐศาสตร์ มองงบประมาณในลักษณะของการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด นักบริหาร จะมองงบประมาณในลักษณะของกระบวนการ หรือการบริหารงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยบรรลุเป้าหมายของแผนงานที่วางไว้ นักการเมืองจะมองงบประมาณในลักษณะของการมุ่งให้รัฐสภาใช้อำนาจควบคุมการปฏิบัติงานของรัฐบาล ความหมายดั้งเดิมงบประมาณ หรือ Budget ในความหมายภาษาอังกฤษแต่เดิม หมายถึง กระเป๋าหนังสือใบใหญ่ที่เสนาบดีคลังใช้บรรจุเอกสารต่างๆ ที่แสดงถึงความต้องการของประเทศและทรัพยากรที่มีอยู่ในการแถลงต่อรัฐสภา ต่อมาความหมายของ Budget ก็ค่อยๆ เปลี่ยนจากตัวกระเป๋าเป็นเอกสารต่างๆ ที่บรรจุในกระเป๋านั้น

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525) ให้ความหมายว่า งบประมาณ หมายถึง บัญชี หรือ จำนวนเงินที่กำหนดไว้เป็นรายรับและรายจ่าย

ณรงค์ สัจพันธ์โรจน์ (2543) ให้ความหมายว่า งบประมาณ หมายถึง แผนเบ็ดเสร็จซึ่งแสดงออกในรูปตัวเงินแสดงโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะหนึ่ง รวมถึง การประมาณการบริหารกิจกรรม โครงการ และค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุตามแผนนี้ย่อมประกอบด้วยการทำงาน 3 ขั้นตอน คือ การจัดเตรียมการอนุมัติ และการบริหาร

สำนักงบประมาณ (2554, น.12) ให้ความหมายว่า งบประมาณ หมายถึง คู่มือปฏิบัติงบประมาณของกองจัดวางระบบงานของสำนักงบประมาณหรืออาจกล่าวได้ว่า งบประมาณ หมายถึง แผนงานหรืองานสำหรับประมาณการด้านรายรับ รายจ่าย แสดงในรูปตัวเลขจำนวนเงิน

คมสันต์ ไทวะกิริติ (2557) ให้ความหมายว่า งบประมาณ หมายถึง เรื่องเกี่ยวกับจำนวนเงินและการกำหนดแผนการใช้จ่ายหรือประมาณการรายรับรายจ่ายล่วงหน้า ซึ่งแสดงในรูปตัวเงิน มีระยะเวลาที่กำหนดที่แน่นอน ซึ่งแผนนี้จะรวมถึงการประมาณการบริหารกิจกรรมโครงการ และค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุตามแผน หรือวัตถุประสงค์ในระยะเวลาหนึ่ง

วัชร สท่อนดี (2559) ให้ความหมายว่า งบประมาณ หมายถึง เครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งของรัฐบาลที่ทำให้ภารกิจต่างๆ ของรัฐบาลที่กำหนดไว้ตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม

และแผนการใช้จ่ายเงินสำหรับปีงบประมาณนั้นๆ ให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากคำนิยาม ดังกล่าว จึงพอสรุปได้ว่า งบประมาณ หมายถึง เครื่องมือ ที่ช่วยกำหนดแผนการใช้จ่าย และประมาณการรายรับล่วงหน้า เป็นจำนวนเงิน สำหรับปีงบประมาณนั้นๆ ให้เป็นไปตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม ตลอดจนทรัพยากรที่มีจำกัด ให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การจะดำเนินงานให้สำเร็จตามแผน ต้องผ่านขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้ การจัดเตรียม การอนุมัติ และการบริหาร

2.1.2 ความสำคัญและประโยชน์งบประมาณ

จากความหมายของงบประมาณ เห็นได้ว่า งบประมาณมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการบริหาร หน่วยงานสามารถนำเอางบประมาณมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหาร หน่วยงานให้เจริญก้าวหน้า ความสำคัญและประโยชน์ของงบประมาณ ดังนี้ (ณรงค์ สัจพันธุ์โรจน์, 2543)

1. ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารหน่วยงาน ตามแผนงานและกำลังเงินที่มีอยู่ โดยให้มีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแผนที่วางไว้ เพื่อป้องกันการรั่วไหล และการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็นของหน่วยงานลดลง
2. ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาหน่วยงาน ถ้าหน่วยงานจัดงบประมาณการใช้จ่ายอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ จะสามารถพัฒนาให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่หน่วยงาน และสังคม โดยหน่วยงานต้องพยายามใช้จ่ายและจัดสรรงบประมาณให้เกิดประสิทธิผลไปสู่โครงการที่จำเป็น เป็นโครงการลงทุนเพื่อก่อให้เกิดความก้าวหน้าของหน่วยงาน
3. เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพ เนื่องจากทรัพยากรหรืองบประมาณของหน่วยงานมีจำกัด ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรหรือใช้จ่ายเงินให้มีประสิทธิภาพ โดยมีการวางแผนในการใช้ และจัดสรรเงินงบประมาณไปในแต่ละด้าน และมีการวางแผนการปฏิบัติงานในการใช้จ่าย

ทรัพยากรนั้น ๆ ด้วย เพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเวลาที่เร็วที่สุด และใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด

4. เป็นเครื่องมือกระจายทรัพยากร และเงินงบประมาณที่เป็นธรรมชาติ เป็นธรรมชาติ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการจัดสรรงบประมาณที่เป็นธรรม ไปสู่จุดที่มีความจำเป็นและทั่วถึงที่จะทำให้หน่วยงานนั้นสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. เป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์งาน และผลงานของหน่วยงาน เนื่องจากงบประมาณเป็นที่ยอมรับของแผนงาน และงานที่จะดำเนินการในแต่ละปีพร้อมทั้งผลที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นหน่วยงานสามารถใช้งบประมาณ และเอกสารงบประมาณที่แสดงถึงงานต่างๆ ที่ทำเพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ ผู้บริหาร ผู้ตรวจสถานศึกษา และประชาชนทราบ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2548, น.26, อ้างถึงใน คมสันต์ ไทวะกิริติ, 2557) กล่าวไว้ว่า งบประมาณมีความสำคัญในแง่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ 3 ประการ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อการวางแผน งบประมาณ เป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนของฝ่ายบริหาร เพราะในการจัดทำงานงบประมาณ จะต้องวิเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสมโดยประหยัด เป็นประโยชน์ และมีความเป็นไปได้ ซึ่งจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของงานที่จะทำ และระยะเวลาของการบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ตลอดจนหน้าที่หรือกิจกรรมที่ส่วนต่าง ๆ ต้องรับผิดชอบเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายในรูปของ “แผนพัฒนา” หรือ “แผนของเงิน”

2. ความสำคัญต่อการประสานงาน เมื่อกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จแล้ว เป็นหน้าที่ของหัวหน้าหน่วยงานที่จะต้องวางแผนดำเนินงานในหน่วยงาน ให้ประสานสอดคล้องกันทั้งภายใน และระหว่างหน่วยงานอื่น ซึ่งเราเรียกว่า “การประสานแผน” ในรูปของ “แผนปฏิบัติการ” หรือ “แผนการใช้เงิน” หรือ “แผนงบประมาณ” จะมีผลช่วยลดความซ้ำซ้อนความสูญเปล่า และความขัดแย้ง ตลอดจนประโยชน์สูงสุดของการใช้งบประมาณซึ่งมีอยู่ค่อนข้างจำกัดได้เป็นอย่างดี

3. ความสำคัญต่อการควบคุม และตรวจสอบการดำเนินงาน นอกจากงบประมาณ จะมีความสำคัญต่อการวางแผนการประสานงานแล้ว ฝ่ายบริหารยังสามารถใช้แผนงบประมาณ เป็นเครื่องมือควบคุม กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ได้ ในขั้นตอนการบริหารแผน และการติดตามประเมินผลแผน ซึ่งจะทำให้ทราบถึงความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาได้ทันต่อเหตุการณ์ และเป็นข้อมูลในการวางแผน ปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ASIAT BISOLA SALAUDEEN (2018) ทำการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของกระบวนการ จัดทำงบประมาณต่อผลการดำเนินงานของ บริษัท ผู้ผลิตขนาดเล็กและขนาดกลางในรัฐควารา พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างการจัดทำงบประมาณและผลการดำเนินงาน และบริษัทจะใช้งบประมาณเพื่อวัตถุประสงค์ในการควบคุม

2.1.3 ลักษณะของงบประมาณที่ดี

งบประมาณที่ดี และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน ควรจะต้องมีลักษณะ ดังนี้ (ณรงศ์ สัจพันโรจน์, 2543)

1. เป็นศูนย์รวมของเงินงบประมาณทั้งหมด ปกติการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ควรจะใช้จ่ายและพิจารณาจากศูนย์ หรือแหล่งรวมเดียวกันทั้งหมด ทั้งนี้เพื่อจะได้มีการพิจารณา เปรียบเทียบการใช้จ่ายในแต่ละรายการ หรือทุกโครงการว่ารายการใดมีความสำคัญจำเป็นมาก น้อยกว่ากัน หากรายการใดมีความสำคัญ และจำเป็นมาก ก็ควรได้รับการจัดสรรงบประมาณ รายจ่ายมาก ทั้งนี้เพื่อความยุติธรรมในการจัดสรรเงินงบประมาณทุกโครงการ ควรมีสติเท่า ๆ กัน ในการเสนอเข้ารับพิจารณาในการจัดสรรงบประมาณพร้อมกัน เพื่อจะได้มีการประสานงาน และโครงการเข้าด้วยกัน ป้องกันมิให้มีการทำงานหรือโครงการซ้ำซ้อนอันจะเป็นการสิ้นเปลือง งบประมาณ ดังนั้นจึงไม่ควรแยกการพิจารณางบประมาณไว้ในหลาย ๆ จุด หรือหลายครั้ง ซึ่งจะ ก่อให้เกิดการพิจารณาที่ต่างกัน และไม่ยุติธรรม แต่อย่างไรก็ตามในบางโอกาสยังมีความจำเป็น ที่จะต้องแยกตั้งเงินไว้ต่างหากเป็นงบบุพิเศษนอกเหนือจากงบประมาณ เช่น งบกลาง งบราชการลับ ซึ่งถ้ามีจำนวนไม่มากเกินไปก็มักจะไม่เป็นภัยทั้งยังช่วยให้เกิดความสะดวกบางอย่างด้วย

แต่ถ้าการตั้งงบประมาณพิเศษมีมากเกินไปจะเกิดผลเสียต่อการบริหารงบประมาณ เพราะจะทำให้เกิดโอกาสแยกเงินมาใช้จ่ายได้ง่ายขึ้น และยังทำให้การบริหารงบประมาณเป็นไปแบบไม่มีแผน และเป้าหมายที่ชัดเจน

2. มีลักษณะของการพัฒนาเป็นหลัก งบประมาณที่ดีควรจะดำเนินการจัดสรรโดยยึดหลักการพัฒนาเพื่อให้เกิดความก้าวหน้า ทั้งนี้เนื่องจากมีงบประมาณจำกัด จึงควรมีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณตามหลักการพัฒนาที่ดีว่าด้านไหนควรมาก่อนหลัง ตามสถานการณ์และความจำเป็น

3. การกำหนดเงินต้องสอดคล้องกับปัจจัยในการทำงาน การจัดงบประมาณในแผนงานต้องมีความเหมาะสมให้งานนั้น ๆ สามารถจัดทำกิจกรรมได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ หรืออีกนัยหนึ่ง คือ การกำหนดเป้าหมาย หรือผลที่จะได้รับต้องสอดคล้องกับงบประมาณ และความเป็นไปได้

4. มีลักษณะที่สามารถตรวจสอบได้ หรือเป็นเครื่องมือที่จะใช้ตรวจสอบการบริหารงานของหน่วยงานได้ การจัดงบประมาณในแผนงานต่าง ๆ ควรมีรายละเอียดของกิจกรรมต่าง ๆ อย่างพอเพียง และเกิดผลเป็นรูปธรรม

5. มีระยะเวลาดำเนินงานที่เหมาะสม ตามปกติงบประมาณที่ดีควรมีระยะเวลาเหมาะสมตามสถานการณ์ ไม่สั้นไม่ยาวเกินไป โดยทั่วไปจะใช้ระยะเวลาประมาณ 1 ปี การเริ่มต้นใช้งบประมาณจะเริ่มในเดือนใด ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน เช่น งบประมาณแผ่นดิน เริ่มเดือนตุลาคม ถึงเดือนกันยายน ของปีต่อไป งบประมาณสถานศึกษาใช้ตามปีการศึกษา เป็นต้น

6. มีลักษณะช่วยให้เกิดการประหยัดในการใช้งบประมาณ ควรพยายามให้การใช้จ่ายเงินตามโครงการต่าง ๆ ได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย โดยพยายามไม่ให้มีการใช้จ่ายเกินความจำเป็นฟุ่มเฟือย หรือ เป็นการใช้จ่ายที่สูญเปล่า ไม่เกิดประโยชน์คุ้มค่า

7. มีลักษณะชัดเจน งบประมาณที่ดีควรมีความชัดเจน เข้าใจง่ายเน้นถึงความสำคัญแต่ละโครงการได้ดี ไม่คลุมเครือ ง่ายต่อการพิจารณา และเป็นประโยชน์ต่อผู้นำไปปฏิบัติด้วย

8. มีความถูกต้อง และเชื่อถือได้ งบประมาณที่ดีจะต้องเป็นงบประมาณที่มีความถูกต้องทั้งในรายละเอียดทั้งในด้านตัวเลข และรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ หากงบประมาณที่มีข้อบกพร่องในด้านความถูกต้อง ซึ่งอาจจะเกิดจากความผิดพลาดหรือความไม่รอบคอบก็ตาม อาจเกิดผลเสียหายขึ้นได้ และต่อไปงบประมาณอาจไม่ได้รับความเชื่อถือ

9. จะต้องเปิดเผยได้ งบประมาณที่ดีจะต้องมีลักษณะที่สามารถจะเปิดเผยแก่สาธารณะ หรือ ผู้เกี่ยวข้องทราบได้ ไม่ถือเป็นความลับ เพราะการเปิดเผยเป็นการแสดงถึงความบริสุทธิ์และโปร่งใสในการบริหารหน่วยงาน

10. มีความยืดหยุ่น งบประมาณที่ดีควรจะยืดหยุ่นได้ตามความจำเป็น หากจัดวางงบประมาณไว้อย่างเคร่งครัดจนขยับไม่ได้ อาจจะทำให้เกิดความไม่คล่องตัวในการทำงาน เพราะลักษณะของการทำงบประมาณเป็นการวางแผนการทำงานในอนาคต ซึ่งอาจมีแผนงานปัจจุบันมากระทบทำให้การบริหารงบประมาณผิดพลาด และอย่างไรก็ตาม ถ้ามีความยืดหยุ่นมากก็อาจเกิดปัญหาการใช้งบประมาณที่ไม่มีประสิทธิภาพ

11. มีความเชื่อถือได้ในแง่ความบริสุทธิ์ งบประมาณที่ดีต้องสามารถตรวจสอบได้เพื่อป้องกันการทุจริต ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเชื่อถือได้ ประหยัด และตรงตามวัตถุประสงค์

2.1.4 ข้อจำกัดงบประมาณ

เนื่องจากงบประมาณเป็นแผนงานแสดงออกถึงความต้องการของหน่วยงานในอนาคตในการใช้จ่ายเงินเพื่อการดำเนินงานต่างๆ และงบประมาณเป็นการประมาณการรายรับและรายจ่ายที่ได้มาและจ่ายไปในอนาคต ดังนั้นงบประมาณจึงยังไม่สมบูรณ์แน่นอนว่าจะเป็นไปตามนั้น การดำเนินงานในเรื่องงบประมาณอาจต้องถูกกระทบกระเทือนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะทำให้การจัดสรรงบประมาณไม่เป็นไปตามที่วางแผนไว้ การบริหารงานของหน่วยงานในเรื่องงบประมาณนั้นมีความสำคัญ และเป็นตัวการที่มากำหนดการบริหารงบประมาณว่าจะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว หากผู้บริหารองค์กรที่เกี่ยวข้องมีความรอบรู้ เข้าใจถึงระบบ และกลไกงบประมาณดีแล้ว การจัดทำและการบริหารงบประมาณเพื่อไปสู่เป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้จะทำสำเร็จ และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม (ณรงค์ สัจพันธุ์โรจน์ 2543, น.97-98) กล่าวถึงข้อกำหนดและข้อจำกัดของงบประมาณด้านการบริหารไว้ ดังนี้

1. ผู้บริหาร ต้องตระหนัก และเห็นความสำคัญของงบประมาณว่าเป็นเครื่องมือช่วยในการบริหารให้มีประสิทธิภาพ ต้องจัดองค์กร และวางแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับงบประมาณที่เป็นอยู่ และให้มีการประสานงานกันในระหว่างหน่วยงานในองค์กร ต้องจัดบุคลากร ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานงบประมาณที่ต่อเนื่อง และมีข้อมูลในด้านต่าง ๆ ไว้พร้อม ต้องจัดเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นในการบริหารงานงบประมาณ ให้ครบ เพื่อให้จัดทำงบประมาณได้รวดเร็ว

2. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ ต้องรู้จัก เข้าใจ บทบาทและอำนาจหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี และมีเหตุผล ต้องจัดระบบบริหารงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

3. องค์กรควรจัดระบบงาน และองค์กรให้มีสายบังคับบัญชาที่แน่นอนพร้อมทั้งมอบอำนาจ และความรับผิดชอบให้ไว้เพื่อให้งานงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จัดให้มีการประสานงานกันในหน่วยงานขององค์กร ในการบริหารงบประมาณโดยเฉพาะงานงบประมาณ และงานบัญชีการเงิน จัดให้มีองค์กรกลางเป็นศูนย์กลางข้อมูลงบประมาณองค์กร เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนงาน การบริหารงบประมาณ งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันในด้านข้อมูลที่ใช้

2.1.5 ประเภทของงบประมาณ

งบประมาณที่ประเทศต่าง ๆ ใช้กันอยู่ในขณะนี้มีมากมายหลายประเภท แต่ที่สำคัญ และเป็นที่ยึดกันโดยทั่วไปมีอยู่ประมาณ 5-6 ประเภทด้วยกัน ซึ่งแต่ละประเภทจะมีลักษณะการใช้และการดำเนินการต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป และมีข้อดี ข้อเสียแตกต่างกันออกไปอีก ซึ่งมีรายละเอียดพอสรุป คือ

งบประมาณแบบแสดงรายการ (Line Item Budget) มีวัตถุประสงค์ที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุม มีรายการต่าง ๆ มากมาย และกำหนดเอาไว้ตายตัวจะพลิกแพลงจ่ายเป็นรายการอย่างอื่นผิดจากที่กำหนดไว้ไม่ได้ และถึงแม้จะจ่ายตามรายการที่กำหนดไว้ก็ตาม แต่จะจ่ายเกินวงเงินที่กำหนดไว้ไม่ได้ ถ้าจะผันแปรหรือจ่ายเกินวงเงินอย่างใดอย่างหนึ่ง จะต้องทำความเข้าใจกับสำนักงานงบประมาณหรือกระทรวงการคลัง และหาเงินรายจ่ายมาเพิ่มให้

พอจะจ่ายเสียก่อน งบประมาณแบบนี้มีได้เพิ่งถึงการวางแผน วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ตลอดจนถึงประสิทธิภาพของการบริหารงานเท่าใดนัก ทำให้ขาดการยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน ทำงานไม่คล่องตัวเพราะเมื่อมีเหตุการณ์ผันแปรไปอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งกระทบกระเทือน ไม่อาจทำงานให้เป็นไปตามรายการที่กำหนดไว้อย่างละเอียดตายตัวได้

งบประมาณแบบแสดงผลงาน (Performance Budget) เป็นงบประมาณที่ใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุม และตรวจสอบการดำเนินงาน ให้ได้ผลตามความมุ่งหมายที่ตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้ โดยมีการติดตามและประเมินผลของโครงการต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด และมีการวัดผลงานในลักษณะวัดประสิทธิภาพในการทำงาน ว่างานที่ได้แต่ละหน่วยนั้นจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเท่าไร เป็นต้น โดยงบประมาณแบบนี้ จะกำหนดงานเป็นลักษณะดังนี้

1. ลักษณะของงานที่จะทำเน้นหนักไปในทิศทางที่ว่าจะทำงานอะไรบ้างเป็นข้อสำคัญ
2. แผนของการดำเนินงานต่าง ๆ เป็นแผนที่แสดงให้เห็นว่า ทำอย่างไร จึงจะทำให้กิจกรรมต่าง ๆ แล้วเสร็จ พร้อมด้วยคุณภาพของงาน
3. วัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงิน เน้นหนักไปในทิศทางที่ว่าจะใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือควบคุม และตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปตามเจตนาที่ตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อการนั้น ๆ ไว้

งบประมาณแบบแสดงแผนงาน (Planning or Programming Budget) มีลักษณะ ดังนี้

1. เลิกการควบคุมรายละเอียดทั้งหมด
2. ให้กระทรวง ทบวง กรม กำหนดแผนงาน
3. สำนักงบประมาณจะอนุมัติงบประมาณรายจ่ายให้แก่แต่ละแผนงานโดยอิสระ
4. สำนักงบประมาณจะควบคุมโดยการตรวจสอบ และประเมินผลของงานแต่ละแผนงานว่า ได้บรรลุเป้าหมายตามแผนงานเพียงใด

งบประมาณแบบนี้ ประเทศไทยกำลังใช้อยู่ โดยเริ่มใช้ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2525 เป็นต้นมา โดยมีสาระสำคัญที่จะให้มีการใช้ทรัพยากรหรืองบประมาณที่มีอยู่จำกัดให้มีประสิทธิภาพและประหยัด ซึ่งจะประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้ คือ

1. ให้มีการจัดแผนงาน หรือโครงการเป็นระบบขึ้นมา โดยจัดเป็นโครงสร้าง แผนงาน งาน หรือโครงการขึ้นมา
2. ให้มีการระบุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของแผนงาน งานให้ชัดเจน
3. ให้แสดงค่าใช้จ่ายทั้งหมดของแผนงาน งานหรือโครงการ
4. ให้แสดงถึงผลที่ได้รับจากแผนงาน งานหรือโครงการเมื่อสำเร็จเรียบร้อยลง
5. ให้มีการวิเคราะห์เลือกแผนงาน งานหรือโครงการใดว่าจะมีความเหมาะสมที่จะดำเนินการก่อนหลังกันอย่างไร

หากดำเนินการตามกระบวนการข้างต้นแล้ว จะทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรงบประมาณที่อยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประหยัด ทั้งนี้เนื่องจาก

1. มีการกำหนด และเลือกแผนงาน งาน หรือโครงการที่เหมาะสมที่สุด และมีการกำหนดเป้าหมายต่าง ๆ ไว้ ด้วยว่าจะไปแก้ปัญหาด้านไหนอย่างไร ทำให้มีการใช้ทรัพยากรหรืองบประมาณไปในทางที่ดีที่สุด ที่จะให้เกิดประสิทธิภาพ และประหยัด
2. สามารถที่จะวิเคราะห์แผนงาน งาน หรือโครงการได้สะดวกเพราะจัดเป็นระบบขึ้นมาทำให้ง่ายต่อการตรวจสอบว่าแผนงาน งาน หรือโครงการใดที่ดำเนินการอยู่ มีความเหมาะสมที่จะดำเนินการต่อไป หรือควรยกเลิก
3. ทำให้สามารถมองการใช้จ่ายงบประมาณว่าได้ดำเนินการหนักทางด้านใดอย่างไร ควรโยกย้ายหรือสับเปลี่ยนอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ สถานการณ์ และนโยบายของรัฐบาลได้รวดเร็วขึ้น
4. ทำให้ส่วนราชการต่าง ๆ นำเงินงบประมาณไปใช้ได้อย่างคุ้มค่า เพราะสำนักงบประมาณจะพิจารณาในลักษณะผลงานมากกว่าการจัดซื้อ จัดหา

งบประมาณแบบแสดงการวางแผน การกำหนดโครงการ และระบบงบประมาณ (Planning, Programming and Budgeting System) ระบบนี้เป็นการแสดงตัวเลขค่าใช้จ่ายระยะยาวของโครงการที่ได้มีการวางแผนไว้เรียบร้อยแล้ว บวกกับมีข้อมูลที่ถูกต้องในการสนับสนุนโครงการนั้น ส่วนประกอบของระบบ PPBS นี้ไม่มีอะไรใหม่เลยก็ได้ เพราะเป็นการรวมเอา

แนวความคิดของระบบงบประมาณแบบแสดงผลงาน (Program Budgeting) แนวความคิดในการวิเคราะห์หาค่าหน่วยสุดท้ายทางเศรษฐศาสตร์ (Marginal Analysis) และการวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับผลอันถึงจะได้รับค่าใช้จ่ายในการนั้น ๆ (Cost-Benefit Analysis) หรือ (Cost-Affectionless Analysis) นำมารวมกันเข้ากับการวิเคราะห์ห้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงเวลาหลายปีข้างหน้า ลักษณะอันเป็นสาระสำคัญของระบบ PPBS พอที่จะกล่าวได้ คือ

1. มุ่งความสนใจในเรื่องการกำหนดโครงการ ตามวัตถุประสงค์อันเป็นพื้นฐานของรัฐบาล โครงการอาจจะได้การดำเนินงานจากส่วนราชการต่าง ๆ ซึ่งไม่ได้คำนึงถึงขอบเขตความรับผิดชอบของแต่ละส่วนราชการ

2. พิจารณาถึงค่าใช้จ่ายในอนาคต

3. พิจารณาถึงค่าใช้จ่ายทุกชนิด ทั้งค่าใช้จ่ายโดยตรง ค่าใช้จ่ายประเภททุน และที่ไม่ใช่ประเภททุน รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องด้วย

4. การวิเคราะห์ห้อย่างมีระบบ เพื่อจะหาทางเลือกที่จะดำเนินงาน ลักษณะข้อนี้ เป็นสาระสำคัญของระบบ PPBS ซึ่งเกี่ยวกับเรื่อง

4.1 การแสดงวัตถุประสงค์หรือเจตจำนงของรัฐบาล

4.2 การแสดงทางเลือกดำเนินการต่าง ๆ ที่จะให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน และอย่างเป็นธรรม

4.3 ประมาณค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง ของทางเลือกดำเนินการแต่ละอัน

4.4 ประมาณผลอันพึงจะได้รับจากทางเลือกดำเนินการนั้น ๆ

4.5 การเสนอค่าใช้จ่ายและผลอันพึงจะได้รับ เพื่อเปรียบเทียบระหว่างทางเลือกดำเนินการนั้น ๆ พร้อมด้วยสมมติฐาน

สาระสำคัญของระบบ PPBS ได้แก่ การวิเคราะห์ห้อย่างมีระเบียบ ซึ่งจะใช้ประโยชน์ในการเสนองบประมาณของส่วนราชการอย่างเหมาะสม ส่วนประกอบของการวิเคราะห์ที่ได้แก่ เรื่องใหญ่ ๆ 5 เรื่อง คือ

1. วัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้น จะถูกวางลงในรูป Program Structure ประเภทต่าง ๆ ของ Program ควรจะเป็นตัวแทนของวัตถุประสงค์ของราชการนั้น ส่วนประกอบรองลงมา ได้แก่ Program element ได้แก่ กลุ่มกิจกรรมซึ่งจะส่งผลสำเร็จไปสู่วัตถุประสงค์ใหญ่ เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับเศรษฐกิจของระบบ PPBS ถูกเปลี่ยนมาใช้ System Analysis

2. ในการวิเคราะห์โครงการขั้นสำคัญ ได้แก่ การกำหนดทางเลือกปฏิบัติ ทางเลือกนี้ จะถูกนำมาใช้พิจารณาในกิจกรรมแต่ละอย่าง (Activity) หรือกลุ่มของกิจกรรมก็ได้ ขอเพียงให้บรรลุวัตถุประสงค์

3. ค่าใช้จ่ายที่นำมาวิเคราะห์ ขึ้นอยู่กับทางเลือกดำเนินงานที่นำมาพิจารณา ค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกันระหว่างทางเลือกดำเนินงานจะต้องพิจารณาด้วย อย่างไรก็ตามค่าใช้จ่ายที่ใช้จะต้องเป็นค่าใช้จ่ายระยะยาว ไม่ใช่แค่ระยะปี

4. Models ที่นำมาใช้ส่วนมาก ได้แก่ เรื่อง “Operations Research” และเทคนิคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์มาก

5. เกณฑ์ประกอบการพิจารณา ได้แก่ กฎระเบียบต่าง ๆ และมาตรฐาน ซึ่งจะช่วยให้การให้ลำดับความสำคัญของทางเลือกดำเนินงานต่าง ๆ และช่วยในการชั่งน้ำหนักระหว่างค่าใช้จ่ายกับผลอันพึงจะได้รับ

งบประมาณแบบฐานศูนย์ (ZERO - BASE Budget) ในลักษณะกว้าง ๆ เป็นระบบงบประมาณที่จะพิจารณางบประมาณทุกปีอย่างละเอียดทุกรายการ โดยไม่คำนึงถึงว่ารายการหรือแผนงานนั้นจะเป็นรายการหรือแผนงานเดิมหรือไม่ ถึงแม้รายการหรือแผนงานเดิมที่เคยถูกพิจารณา และได้รับงบประมาณในงบประมาณปีที่แล้วก็จะถูกพิจารณาอีกครั้ง และอาจเป็นไปได้ว่าในปีนี้อาจจะถูกตัดงบประมาณลงก็ได้ เช่น แผนงาน แผนหนึ่ง ปีที่แล้วได้รับงบประมาณรวม 1,000 ล้านบาท เพราะถูกจัดไว้ว่ามีความจำเป็นและสำคัญลำดับที่ 1 พอมาปีงบประมาณใหม่ อาจจะได้รับงบประมาณ 500 ล้านบาทไม่ถึง 1,000 ล้านบาทเดิมก็ได้ ทั้งนี้เพราะเป็นแผนงานที่จำเป็นและสำคัญสำหรับปีที่แล้ว แต่พอมาปีนี้แผนงานนั้น ๆ อาจจะไม่จำเป็นหรือสำคัญเป็นอันดับที่ 1 ต่อไปก็ได้ ไม่จำเป็นต้องได้รับงบประมาณเท่าเดิมต่อไปก็ได้ และในทางตรงกันข้าม

แผนงานอีกแผนงานหนึ่งปีที่แล้วถูกจัดอันดับความสำคัญไว้ที่ 3 แต่พอมาปีนี้อาจจะจัดอันดับความสำคัญเป็นที่ 1 และได้รับงบประมาณมากกว่าเดิมจากปีที่แล้วเพิ่มขึ้นอีกร้อยเปอร์เซ็นต์ก็ได้

งบประมาณแบบสะสม (Incremental Budget) การจัดทำงบประมาณในแต่ละปีเป็นภาระหนัก เนื่องจากต้องใช้ข้อมูลมากในการพิจารณา และต้องเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลายหน่วยงานด้วยกัน ดังนั้นต้องใช้เวลามากในการจัดทำงบประมาณหากจะต้องจัดทำงบประมาณใหม่ทั้งหมดทุกปีคงจะทำได้ยาก และคงมีข้อบกพร่องมากด้วย ดังนั้นเพื่อให้ทันกับเวลาที่มีอยู่ และเพื่อให้งบประมาณได้พิจารณาให้เสร็จทัน และสามารถนำงบประมาณมาใช้จ่ายได้ จึงได้มีการพิจารณางบประมาณเฉพาะส่วนเงินงบประมาณที่เพิ่มใหม่ที่ยังไม่ได้รับการพิจารณาจากปีที่แล้วนั้น หากเงินงบประมาณในปีที่แล้วได้เคยพิจารณาไปครั้งหนึ่งแล้ว จะไม่มีการพิจารณาอีกครั้งเพียงแต่ยกยอดเงินมาตั้งเป็นงบประมาณใหม่ได้เลย เพราะถือว่าได้มีการพิจารณาไปแล้วครั้งหนึ่งคงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องไปพิจารณาใหม่อีกครั้ง

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณสถานศึกษา

การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีต่อนักเรียน แนวความคิดทางการบริหารมีมานานแล้วในสมัยโบราณมีความพยายามในการแสวงหาวิธีการในการบริหารให้ได้ผลตามที่องค์การต้องการ การบริหารเกิดขึ้นในทุกวันของสังคม เช่น ในการบริหารงานของกองทัพ การบริหารประเทศ และการบริหารองค์การ การบริหารจึงเป็นแนวความคิดกว้าง ที่จะนำไปใช้ในองค์การต่างชนิดกันได้

2.2.1 ความหมายของการบริหาร

ความหมายของการบริหาร คำว่า การบริหาร (Administration) มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน “Administatrae” หมายถึง ความช่วยเหลือ (Assist) หรืออำนาจการ (Direct) การบริหาร มีความสัมพันธ์หรือมีความหมายใกล้เคียง กับคำว่า “Minister” ซึ่งหมายถึง การรับใช้ หรือผู้รับใช้ หรือผู้รับใช้รัฐ คือ รัฐมนตรี สำหรับความหมายดั้งเดิมของคำว่า Administer หมายถึง

การติดตามดูแลสิ่งต่าง ๆ (สวัสดี กาญจนสุวรรณ, 2542, น.2, อ้างถึงใน เพ็ญนภา โกพัฒน์ตา, 2557)

ซุบ กาญจนประกร (2520) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานของ คณะบุคคล (group) ตั้งแต่ 2 ขึ้นไป ที่ร่วมกันปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ฉะนั้น คำว่า การบริหารงานนี้จึงใช้กำกับแสดงให้เห็นลักษณะการบริหารงานแต่ละประเภทได้เสมอแล้วแต่กรณีไป แต่ถ้าเป็นการทำงาน โดยบุคคลคนเดียว เราเรียกว่า การทำงานเฉย ๆ เท่านั้น

Koontz (2515) ให้ความหมายว่า การบริหาร คือ การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้โดยการอาศัยปัจจัยทั้งหลาย ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ เป็นอุปกรณ์ในการบริหารงานนั้น เพ็ญนภา โกพัฒน์ตา (2557) ให้ความหมายว่า การบริหารมีลักษณะดังนี้

1. การบริหารย่อมมีวัตถุประสงค์
2. การบริหารอาศัยปัจจัยบุคคลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด
3. การบริหารต้องให้ทรัพยากรการบริหารเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน
4. การบริหารมีลักษณะการดำเนินการเป็นกระบวนการ
5. การบริหารเป็นการดำเนินงานร่วมกันเป็นกลุ่มบุคคล ฉะนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือของกลุ่ม (Group Cooperation) เพื่อให้เกิดพลังร่วมของกลุ่ม (Group Effort) ในอันที่จะทำ ให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์
6. การบริหารมีลักษณะเป็นการร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีเหตุผล (Rational)

พวงสุรีย์ วรคามิน (2558) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่มีการร่วมมือกันทำอย่างเป็นระบบ โดยมีบุคคลร่วมมือกันตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป

Barnard (อ้างถึงใน วรกาญจน์ สุขสดเขียว, 2556) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด หรือ หลายๆ อย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมี ระบบ และให้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานร่วมกันของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.2.2 ความหมายของการบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณ หมายถึง การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงาน งาน และโครงการที่ได้รับอนุมัติงบประมาณ เพื่อป้องกันการรั่วไหล โดยการควบคุมการเบิกจ่ายเงิน การตรวจสอบตามระเบียบที่หน่วยงานกำหนด ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอนดังนี้

1. การทำแผนปฏิบัติการ เมื่อหน่วยงานได้รับอนุมัติงบประมาณแล้วให้ทำแผนปฏิบัติการโดยกำหนดกิจกรรมที่จะทำ และจำนวนเงินที่จะใช้ในช่วงเวลาต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับกำลังเงินที่ประมาณการจะได้รับ

2. ดำเนินการใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติการ โดยการขออนุมัติเงินตามระเบียบของหน่วยงาน

3. การตรวจสอบ เมื่อมีการเบิกจ่ายเงินไปแล้ว ต้องมีการตรวจสอบว่าได้ใช้จ่ายเงินไปตามจริงที่เบิกไปหรือไม่ การตรวจสอบจึงเป็นวิธีการสำคัญที่จะควบคุมการบริหารด้านการเงินเป็นไปตามแผนปฏิบัติการไม่รั่วไหล และให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบทางการเงิน

4. การรายงาน เป็นวิธีการหนึ่งในการตรวจสอบ และประเมินผล ให้มีการรายงานผลงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว เป็นระยะ ๆ เพื่อสามารถทบทวนผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ว่ามีความคืบหน้าไปประการใด และจะต้องใช้เป็นผลในการตั้งงบประมาณในปีต่อไปด้วย

2.2.3 ความหมายของการบริหารงบประมาณสถานศึกษา

คมสันต์ ไทวะกิริติ (2557) กล่าวว่า แนวทางการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ต้องยึดหลักกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในการบริหารงบประมาณ และมุ่งเน้นความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใสตรวจสอบได้ ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้ได้ผลผลิตและผลลัพธ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

กิติมา ปรีดีดิถก (2532, อ้างถึงใน พวงสุรีย์ วรคามิน, 2558) ได้กล่าวถึงกระบวนการงบประมาณของสถานศึกษาไว้ 4 ขั้นตอน คือ

1. พิจารณาจุดหมายของโปรแกรมการศึกษาของสถานศึกษา
2. พิจารณาแผนการศึกษา ทั้งนี้เพราะงบประมาณการศึกษาขึ้นอยู่กับแผนการศึกษา
3. จัดทำเอกสารงบประมาณ ซึ่งประกอบไปด้วยแผนการศึกษาที่แสดงค่าใช้จ่ายของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาไว้
4. บริหารงบประมาณและประเมินผล เป็นการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับการอนุมัติแล้วให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้

2.2.4 ขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่3) พ.ศ.2553 ได้กำหนดสาระสำคัญไว้ในมาตรา 39 ว่าให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา โดยแบ่งขอบข่ายงานบริหารสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2553, น.14, อ้างถึงใน ยุกตพันธ์ หวานจำ, 2555) คือ

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา มุ่งเน้นไปที่แนวปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา
3. ด้านการบริหารงานบุคคล เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระ ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ความสามารถ มีขวัญและกำลังใจ ได้รับการ

ยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของผู้เรียน

4. ด้านการบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการ บริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักใน การประสานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการบริการการศึกษา ทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการ บริหาร และการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงาน ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของ งานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของ บุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.2.5 ขอบข่ายและภารกิจในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดแนวคิดและขอบข่ายการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษาว่า การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการ บริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และ บริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิด คุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้
2. เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ
3. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างเพียงพอและมี ประสิทธิภาพ

สมเดช สีแสง (2546, อ้างถึงใน ยุพิน บุญวิเศษ, 2555) ได้สรุปขอบข่ายและภารกิจใน การบริหารงบประมาณสถานศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ (2546) ทั้ง 7 ด้าน ดังนี้

1. การจัดตั้งงบประมาณ สถานศึกษาดำเนินการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และดัชนีวัดผลผลิต และผลลัพธ์ด้านงบประมาณของสถานศึกษา ทำการวิเคราะห์กลยุทธ์ โดยพิจารณาแผนงาน งานหรือโครงการของฝ่ายต่าง ๆ เพื่อนำไปจัดตั้งเป็นแผนงบประมาณของสถานศึกษา จัดทำแผนงบประมาณตามแผนงาน งานหรือโครงการให้มีความเชื่อมโยงกับดัชนีชี้วัดผลผลิตและผลลัพธ์ของสถานศึกษาและขอบเขตพื้นที่การศึกษา ทำการวิเคราะห์ และจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน งานหรือโครงการ และจัดตั้งงบประมาณสถานศึกษาเพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษา และจัดทำสัญญาบริการสาธารณะ โดยมีเป้าหมายการให้บริการที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

2. การจัดสรรงบประมาณ สถานศึกษาดำเนินการตามขอบข่าย คือ จัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้กับหน่วยงานภายในสถานศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา จัดส่งแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อขอรับการจัดสรรเงินงบประมาณวงเงินรวมก่อนเริ่มต้นปีงบประมาณไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เบิกจ่ายงบประมาณต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี อนุมัติการใช้งบประมาณของสถานศึกษาตามประเภท และรายการที่ใ้งบประมาณ โอน และการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ โอนเงินงบประมาณวงเงินรวมต่างประเภทงบรายจ่ายแต่ละแผนงาน งานหรือโครงการ และรายงานผลการดำเนินงาน ผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปี โดยแสดงรายละเอียดผลผลิตและผลลัพธ์ของแผนงาน งานหรือโครงการตามแบบที่กำหนดไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. การตรวจสอบ ติดตามประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ มีการกำหนดแผนการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา วางแผน ตรวจสอบ วิเคราะห์ ประเมินความพึงพอใจ และประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในของสถานศึกษา ประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดยคณะทำงานที่แต่งตั้งขึ้น วางแผน ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การดำเนินงานของสถานศึกษา สอบทานระบบการปฏิบัติงาน และความเชื่อถือได้ของข้อมูล ตรวจสอบระบบการดูแลรักษา และความปลอดภัยของทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจ

และวิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัด และคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานในสถานศึกษา โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

4. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ขอบข่ายและภารกิจที่สำคัญของสถานศึกษา ได้แก่ การจัดทรัพยากร โดยสถานศึกษาทำการสำรวจ และจัดทำข้อมูลทรัพยากร เพื่อการศึกษาในเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษาเพื่อประชาสัมพันธ์ให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรของสถานศึกษาร่วมมือกันใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ ต่อกระบวนการเรียนการสอนและสถานศึกษา ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกับบุคคลและหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน ดำเนินการเชิญเชิญบุคคลและหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่สนับสนุนการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาและส่งเสริมการบริหารจัดการหารายได้และผลประโยชน์ จัดหารายได้และผลประโยชน์ และบริหารจัดการตามแนวทางของกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

5. การบริหารงานการเงิน สถานศึกษามีการเบิกเงินจากคลัง ยื่นเรื่องขอเบิกเงินพร้อมหลักฐานสำหรับรายการที่มีได้จัดสรร และกำหนดให้เบิกเป็นเงินก้อน เช่น เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรให้เขตพื้นที่การศึกษา เว้นแต่กรณีการขอเบิกเงินสำหรับงบประมาณที่จัดสรรและกำหนดให้เบิกเป็นวงเงินรวมไม่ต้องยื่นเรื่องให้เขตพื้นที่การศึกษา มีการรับเงินและออกใบเสร็จรับเงินในส่วนที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษา เก็บรักษาเงินที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาจ่ายเงินอยู่ในอำนาจหน้าที่ให้บุคลากรหรือผู้มีสิทธิโดยตรงเว้นแต่กรณีที่เป็นอำนาจจ่ายของคลังและที่คลังกำหนดให้ส่วนราชการผู้เบิกเป็นผู้จ่าย หักเงิน ณ ที่จ่าย และนำเงินที่หักส่งตามอำนาจหน้าที่ และนำส่งเงินที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ โดยนำส่งคลัง

6. การบริหารการบัญชี สถานศึกษามีการจัดทำบัญชีการเงิน โดยจัดทำบัญชีเฉพาะที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษา จัดทำทะเบียนทางการเงิน จัดทำทะเบียนเฉพาะที่อยู่ในอำนาจหน้าที่จัดทำรายงานทางการเงินส่งเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเปิดเผยต่อสาธารณชน จัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน ขึ้นใช้เอง เว้นแต่เป็นแบบพิมพ์กลางที่เขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดทำขึ้นเพื่อจำหน่ายแจก

7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ สถานศึกษามีขอบข่ายและภารกิจ คือ วางแผน การจัดหาพัสดุปีปัจจุบัน และปีล่วงหน้า 3 ปี เฉพาะส่วนที่จะจัดหาเองหรือที่จะร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นหรือหน่วยงานอื่นจัดหา กำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะ เว้นแต่กรณีที่มีรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะมาตรฐานอยู่แล้ว พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดหาพัสดุในระดับสถานศึกษา จัดหาพัสดุด้วยเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณของสถานศึกษา โดยดำเนินการเองหรือร่วมกับสถานศึกษาอื่นหรือหน่วยงานอื่น จัดหาทั้งนี้เป็นไปตามแผนการจัดหาพัสดุประจำปี ควบคุมและจำหน่ายพัสดุในส่วนที่เป็นอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษา และจัดหาผลประโยชน์สินทรัพย์ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษา

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน

2.3.1 ความหมายของประสิทธิผลของโรงเรียน

ประสิทธิผล (Effectiveness) เป็นเครื่องมือหรือตัวตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่า การบริหารขององค์กร หรือหน่วยงานใด ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดจากเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ประสิทธิผลมีความหมายแตกต่างกัน ตามความเข้าใจของนักวิชาการแต่ละสาขา หรือผู้บริหารของแต่ละสถานศึกษา ขึ้นอยู่กับลักษณะขององค์กรและความสำเร็จของงาน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ฮอย และเฟอร์กูสัน (Hoy & ferguson, 1985, p.117 - 134) ให้ความหมายว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน อาจพิจารณาจาก 1) ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายใน และภายนอก และ 3) ความพึงพอใจในการทำงานของครู

มอท (Mott, 1972: 188) ให้ความหมายว่า ประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถในการผลิต ความสามารถในการปรับตัว และความสามารถในการยืดหยุ่น

ฮอยและมิสเกล (Hoy & Miskel, 1991, p.373) ให้ความหมายว่า ประสิทธิผล หมายถึง การบรรลุเป้าหมายและความสามารถในการจัดทรัพยากรมาใช้ในระบบองค์กร เรียกว่า Goal and System - resource Model of Effectiveness การประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนมี

4 มิติ คือ การปรับตัวขององค์กร การ ผลผลิตขององค์กร ความกลมเกลียวในองค์กร และความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษาที่ร่วมมือกัน ในการดำเนินการให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทำให้นักเรียนมีความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ความพึงพอใจในการทำงานของครู ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก

2.3.2 คุณลักษณะและองค์ประกอบของการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน

ประสิทธิผลเป็นสิ่งสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ทั้งด้านบริหาร และด้านการจัดการเรียนการสอนจนทำให้นักเรียนในสถานศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี จึงมีผู้เสนอแนวคิดในการประเมินประสิทธิผลไว้ ดังนี้

มอทท์ (Mott, 1972, อ้างถึงใน กนกทิพย์ ดอกลัดดา, 2560, น.28) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนในแง่ของความสามารถ 4 ด้าน คือ

1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก
3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน
4. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

ฮอย และเฟอร์กูสัน (Hoy and Ferguson, 1985) เสนอตัวบ่งชี้ในการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนไว้ 5 องค์ประกอบดังนี้

1. ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน
2. ความพึงพอใจในการทำงานของครู
3. ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศของครู
4. ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายใน และภายนอก

แฮนสัน (Hanson, 1996, อ้างถึงใน ประไพ อุดมผล, 2554) สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลมีลักษณะดังนี้

1. มีการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
2. บรรยากาศสนับสนุนการเรียน
3. มีการติดตามกำกับกระบวนการเรียนการสอน
4. บุคลากรมีมาตรฐาน
5. ส่งเสริมการรักษาวินัยของผู้เรียน
6. มีการจัดสภาพแวดล้อมและสวัสดิการการทำงาน

กิปสันและคณะ (Gibson and other, 1982, อ้างถึงใน กนกทิพย์ ดอกลัดดา, 2560, น.28) อธิบายถึงเกณฑ์ของควมามีประสิทธิผล ขององค์การว่า ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 5 ตัว คือ

1. การผลิต (Production)
2. ประสิทธิภาพ (Efficiency)
3. ความพึงพอใจ (Satisfaction)
4. การปรับเปลี่ยน (Adaptiveness)
5. การพัฒนา (Development)

สรุปได้ว่า การประเมินประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของโรงเรียนในการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยให้ความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในทุกๆ ด้าน ส่งเสริมพัฒนาบุคลากร ให้มีความสามารถในการปรับตัว และพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทันต่อสภาวะการณ์ปัจจุบัน ที่มีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว เพื่อให้โรงเรียนดำรงอยู่ต่อไปได้

จากแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัย เลือกใช้แนวคิดของ ฮอย และ เฟอ์กูสัน (Hoy & Ferguson, 1985) ในการศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน เนื่องจากมีความครอบคลุม การประเมินผลอย่างรอบด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน เพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียน โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้าง ประสิทธิภาพของระบบการบริหารงบประมาณ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยสถานศึกษา มีความคล่องตัว โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้จากผลสำเร็จของงาน ประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด การบริหารงบประมาณที่ได้รับจัดสรร เพื่อการพัฒนาขีดความสามารถ ในการบริหารงานงบประมาณตามขอบข่ายการบริหารงบประมาณทั้ง 7 ด้าน โดยผู้วิจัยสนใจจะศึกษาประสิทธิผลสถานศึกษา 4 องค์ประกอบ ดังนี้

2.3.2.1 ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนที่เกิดจากความสนใจ ตระหนัก และเห็นความสำคัญ ในการพัฒนาตนเอง มีความรับผิดชอบ รู้จักวางแผน รู้จักแสวงหาความรู้ตามความต้องการ และความสนใจอยู่เสมอตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก โรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียน มีนิสัยรักการอ่าน สอดคล้องกับ งานวิจัย กนกทิพย์ ดอกกล้าดดา (2560, น.35) ได้แสดงความคิดเห็นว่า ผู้เรียน ค้นคว้าหาความรู้จากการอ่าน การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการเรียนรู้ และผู้เรียน เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงร่วมกับผู้อื่น ทั้งในและนอกสถานศึกษา และสอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งเน้น การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นให้นักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตั้งอยู่บนพื้นฐานขององค์ประกอบสำคัญ อันได้แก่ พัฒนาการด้านการเรียนรู้ของนักเรียน และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน

สรุปได้ว่า ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน คือ พฤติกรรมของนักเรียน ในการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ตามความสนใจได้ด้วยตนเอง โดยสามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และเหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือหาคำตอบในสิ่งที่สนใจ จนสำเร็จ ส่งผลให้การพัฒนาด้านการเรียน การอ่าน และทักษะการเรียนรู้สูงขึ้น

2.3.2.2 ความพึงพอใจในการทำงานของครู หมายถึง ความรู้สึกของครูที่มีต่อการทำงานภายในโรงเรียน โดยพิจารณาจากสภาพการทำงาน และลักษณะของงาน ความก้าวหน้า และรายได้ ดังนั้น ถ้าครูมีความพึงพอใจในการทำงานสูง มีความร่วมมือกันทำงาน จะส่งผลให้การบริหารการศึกษาบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดิเรก รัตนสุข (2538) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึงทัศนคติทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใด สิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำงานของบุคคลที่มีต่องานในทางบวก ความสุขของบุคคล อันเกิดจากการปฏิบัติงาน และได้รับผลเป็นที่พึงพอใจทำให้บุคคลเกิดความกระตือรือร้น มีความสุข ความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญ และมีกำลังใจ มีความผูกพันกับหน่วยงาน มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของงานที่ทำ และสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน ส่งผลต่อถึง ความก้าวหน้า และความสำเร็จขององค์กรอีกด้วย

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการทำงานของครู คือ ความรู้สึกหรือเจตคติที่ดีต่องานของครูในการทำงานในโรงเรียน มีความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งที่จะปฏิบัติงานของโรงเรียน มีความสุข ความรักความเคารพต่อกันของคนในองค์กร มีการพัฒนา ส่งเสริมกระตุ้นให้อยากทำงานที่ท้าทาย ดังนั้น ถ้าครูมีความพึงพอใจจะส่งผลให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ เกิดความร่วมมือกันทำงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของโรงเรียน

2.3.2.3 ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู หมายถึง การนำเครื่องมือ มาช่วยถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ เพื่อเพิ่มทักษะ สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ๆ ให้แก่นักเรียน มีการจัดทำเอกสารประกอบการสอน จากคอมพิวเตอร์ มีการใช้แบบเรียนสำเร็จรูป ในการช่วยสอน ส่งเสริมให้นักเรียนหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับงานวิจัย ศรีสุดา ปิ่นกุล (2557, น.33) กล่าวว่า การพัฒนาสื่อให้มีประสิทธิภาพ คือ พฤติกรรมการแสดงออกของครูผู้สอนที่บ่งบอกถึงการพัฒนาครูให้มีความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อ การเรียนร่วมกับผู้เรียนเพื่อให้เกิดความหลากหลาย และเกิดการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน

สรุปได้ว่า ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู คือ ความสามารถของครูในการนำเครื่องมือสำหรับถ่ายทอดความรู้ที่ทันสมัย มาพัฒนาการเรียน

การสอน สื่อ และเทคนิควิธีการสอนให้ทันสมัย สนองต่อความสนใจของนักเรียน มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ มาเป็นสื่อช่วยในการสอน เพื่อช่วยกระตุ้น และส่งเสริมความสนใจ เกิดการเรียนรู้ของนักเรียน และเพิ่มการเรียนรู้ให้กับนักเรียน เนื่องจากในปัจจุบัน สภาวะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

2.3.2.4 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก หมายถึง ความสามารถของผู้บริหาร ครู และบุคลากร ในโรงเรียน ที่ร่วมมือกันในการพัฒนา เปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงาน ทั้งด้านวิชาการ การเรียนการสอน และเทคนิคการสอนที่ทันสมัย ด้านบริหาร ความสามารถ ความรวดเร็ว ของครู และบุคลากร ต่อการพัฒนา หรือการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานของตน ความกระตือรือร้นในการปรับปรุงหรือพัฒนาโรงเรียน ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัย กนกทิพย์ ดอกกล้า (2560, น.38) กล่าวว่าความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบ ทั้งภายในและภายนอก คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร มีความรู้ที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยมีการใช้เทคนิคการสอนใหม่ ๆ การรู้เท่าทันเหตุการณ์ การเปลี่ยนแปลงของสภาวะโลก ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี

สรุปได้ว่า ความสามารถของบุคลากรในหน่วยงานสามารถปรับตัว มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่อสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นทั้งภายใน และภายนอกได้เป็นอย่างดี มีการยอมรับแนวคิด วิธีการสอน การบริหารใหม่ๆ รวมทั้งการใช้เทคนิคการสอนแบบใหม่ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน บุคลากรและผู้บริหารมีความร่วมมือกันในการแก้ปัญหา และการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น จนบรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผน

การวางแผน คือ การหาทางเลือกที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงาน โดยใช้ปัจจัยต่างๆ และมีเหตุผล เพื่อให้การดำเนินงานในอนาคตเป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพที่สุด เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการคิดและการตัดสินใจที่ละเอียดอ่อน และต้องกระทำให้เสร็จสิ้นก่อนจะมีการดำเนินกิจกรรม (สุรัสวดี ราชสกุลชัย, 2547, อ้างถึงใน ธรรมยุชนก ศรีทิพย์รัตน์, 2557)

กระบวนการในการวางแผนเป็นหน้าที่ของผู้บริหารทุกระดับที่ต้องวางแผนเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติงาน และเป็นแนวทางเพื่อมุ่งสู่ผลสำเร็จที่คาดหวังในอนาคต ดังมีผู้กล่าวไว้ว่า การปฏิบัติงานจะประสบผลสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการวางแผน และถ้าวางแผนดีก็เท่ากับปฏิบัติงานสำเร็จไปแล้วกว่าครึ่ง (ธรรมยุชนก ศรีทิพย์รัตน์, 2557)

ความสำคัญของการวางแผน ได้แก่ ช่วยลดการทำงานซ้ำซ้อน มีขอบเขตการทำงานที่แน่นอน มีนโยบายที่ชัดเจน ผู้บริหารสามารถเตรียมรับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ป้องกันการขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น เป็นเครื่องมือในการบริหารเพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ประหยัดเวลา และทรัพยากร การวางแผนยังช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ในองค์กร ทำให้การทำงานมีความราบรื่นสามารถตรวจสอบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

วงจรของแผนหรือกระบวนการแผน จะประกอบด้วยกิจกรรมหลักดังนี้

1. การวางแผน ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ตลอดจนการเตรียมการในเบื้องต้น กล่าวคือ เป็นการเขียนโครงการเพื่อขออนุมัติจัดทำแผน การออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคณะทำงานต่างๆ รวมถึง การจัดเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การคัดเลือก การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และอื่นๆ จนถึงการจัดทำออกมาเป็นเอกสารการพัฒนา

2. การปฏิบัติตามแผน กิจกรรมนี้เป็นการนำเอกสารการวางแผนมาพิจารณาให้สอดคล้องกับงบประมาณและวางแผนดำเนินงานในแต่ละแผนงาน โครงการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและลงมือปฏิบัติตามนั้น

3. การติดตามประเมินผล เมื่อได้ลงมือปฏิบัติตามแผนงานโครงการใดๆ แล้วจะต้องมีการติดตามการดำเนินงานและประเมินผลอีก เพื่อที่จะได้ทราบว่าดำเนินงานนั้นๆ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายหรือไม่ หากแผนงานหรือโครงการใดประเมินออกมาแล้วไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ก็ต้องนำมาหาสาเหตุและแก้ไขปัญหาคต่อไป (สุรชัย ชันอาสา, 2542, น.81, อ้างถึงใน เพ็ญญา โกปวัฒนตา, 2557, น.17)

2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

การพัฒนา ในที่นี้หมายถึง แนวทางในการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะและพฤติกรรมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของกับงานงบประมาณ จากลักษณะที่เคยปฏิบัติ ให้ก้าวไปสู่การเป็นระบบที่ควรจะเป็นหรือเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งอาจเรียกว่า ระบบงานงบประมาณที่ได้รับการพัฒนานั้นเอง คำว่าพัฒนา ถูกกำหนดโดยนักวิชาการด้านต่างๆ แตกต่างกันไป

2.5.1 ความหมายของการพัฒนา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า การพัฒนา หมายถึง การทำให้เปลี่ยนแปลง การทำให้เจริญขึ้น มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Development” แปลว่า การเปลี่ยนแปลงทีละเล็กทีละน้อย โดยผ่านลำดับขั้นตอนต่างๆ ไปสู่ระดับที่สามารถขยายตัวขึ้น เติบโตขึ้น มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น และเหมาะสมกว่าเดิมหรืออาจก้าวหน้าไปถึงขั้นที่อุดมสมบูรณ์เป็นที่น่าพอใจ

พิสัย ปริยัติกิจ และศราวุธ ปลอดภัย (2561, น.65) ให้ความหมายว่า การพัฒนา หมายถึง ความเจริญก้าวหน้าโดยทั่วไป เช่น การพัฒนาชุมชนพัฒนาประเทศ คือ การทำสิ่งเหล่านั้นให้ดีขึ้น เจริญขึ้น สนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ให้ได้ดียิ่งขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่า “การพัฒนา” เป็นกระบวนการของการเคลื่อนไหวจากสภาพที่ไม่น่าพอใจ ไปสู่สภาพที่น่าพอใจ การพัฒนาเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่ง การพัฒนา มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ การพัฒนา หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่มีการ

วางแผนไว้แล้ว คือ การทำให้ลักษณะเดิมเปลี่ยนไป โดยมุ่งหมายว่า ลักษณะใหม่ที่เข้ามาแทนที่นั้น จะดีกว่าลักษณะเก่า

สนธิยา พลศรี (2547, น.2-5) ยังได้จำแนกความหมายการพัฒนาแต่ละประเภท ดังนี้
ความหมายจากรูปศัพท์ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดความเจริญเติบโตองงาม และดีขึ้นจนเป็นที่พึงพอใจ

ความหมายทั่วไป หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้คุณภาพดีขึ้นกว่าเดิม ความหมายนี้นับว่าเป็นความหมายที่รู้จักกันโดยทั่วไป เพราะนำมาใช้มากกว่าความหมายอื่น ๆ แม้ว่าจะไม่เป็นที่ยอมรับของนักวิชาการก็ตาม

ความหมายทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง ความเจริญเติบโตแต่เป็นความเจริญ เติบโตทางเศรษฐกิจตามเนื้อหาของวิชาเศรษฐศาสตร์ ซึ่งเป็นการเน้นความหมายในเชิงปริมาณ คือ การเพิ่มขึ้นหรือการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากกว่าด้านอื่นๆ

ความหมายทางพัฒนาบริหารศาสตร์ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งในด้านคุณภาพ (ดีขึ้น) ปริมาณ (มากขึ้น) และสิ่งแวดล้อม (มีความเหมาะสม) ไม่ใช้การเปลี่ยนแปลงด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว

ความหมายทางเทคโนโลยี หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสังคมให้ทันสมัยด้วยความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นความหมายอีกแนวทางหนึ่ง

ความหมายทางการวางแผน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการของมนุษย์ไว้ล่วงหน้าในลักษณะของแผนและโครงการ แล้วบริหารหรือจัดการให้เป็นไปตามแผนและโครงการจนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ จะเห็นได้ว่าความหมายของการพัฒนาทางการวางแผนกำหนดให้การพัฒนาเป็นกิจกรรมของมนุษย์และเกิดขึ้นจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้าเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงที่ไม่ได้เกิดจากการวางแผนโดยมนุษย์ ไม่ใช่เป็นการพัฒนาในความหมายนี้

ความหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติ คำว่าพัฒนาในความหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติ หรือการปฏิบัติการณ์นี้ เป็นความหมายต่อเนื่องจากความหมายทางการวางแผน โดยมุ่งเน้นถึง

การวางแผนและโครงการไปดำเนินการอย่างจริงจังและอย่างต่อเนื่องเพราะถึงจะมีแผนและโครงการแล้ว แต่ถ้าหากไม่มีการนำไปปฏิบัติการพัฒนา ก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้

ความหมายทางพระพุทธศาสนา หมายถึง การพัฒนาคนให้มีความสุข มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การพัฒนาในความหมายนี้มีลักษณะเดียวกันกับการพัฒนาในความหมายทางการวางแผน คือเป็นเรื่องของมนุษย์เท่านั้น แตกต่างกันเพียงการวางแผนให้ความสำคัญที่วิธีการดำเนินงาน ส่วนพุทธศาสนามุ่งเน้นผลที่เกิดขึ้น คือความสุขของมนุษย์เท่านั้น

ความหมายทางสังคมวิทยา นักสังคมวิทยาได้ให้ความหมายของการพัฒนาโดยเน้นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคม คือ มนุษย์ กลุ่มทางสังคม การจัดระเบียบทางสังคม ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับความหมายทางพุทธศาสนา คือการเปลี่ยนแปลงมนุษย์และสิ่งแวดล้อมให้มีความสุข และมีลักษณะเช่นเดียวกับความหมายทางการวางแผน คือ ด้วยวิธีการจัดสรรทรัพยากรของสังคมอย่างยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งนักวางแผน เรียกว่าการบริหารและการจัดการ

ความหมายทางการพัฒนาชุมชน นักพัฒนาชุมชนได้ให้ความหมายคำว่า การพัฒนาเอาไว้ใกล้เคียงกับนักสังคมวิทยา คือ การพัฒนาเป็นวิธีการเปลี่ยนแปลงมนุษย์และสังคมมนุษย์ให้ดีขึ้นแต่นักพัฒนาชุมชน มุ่งเน้นที่มนุษย์ในชุมชนจะต้องร่วมกันดำเนินงานและได้รับผลจากการพัฒนาร่วมกัน

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเจริญก้าวหน้า ตามแผนด้วยการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าหรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่กำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า ด้วยการวางแผนและดำเนินงานโดยมนุษย์ โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ต้องเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ถ้าเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี ก็ไม่เรียกว่าการพัฒนา โดยเป้าหมายของการพัฒนาอยู่ที่คนและคุณภาพชีวิตของคน และหมายความรวมไปถึงการเพิ่มความพึงพอใจและเพิ่มความสุขของคนด้วย

2.5.2 ลักษณะของการพัฒนา

ลักษณะสำคัญของการพัฒนานั้น สนธยา พลศรี (2547, น.5-6) อธิบายไว้ ดังนี้

1. เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่น ด้านคุณภาพ ปริมาณและสิ่งแวดล้อมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีขึ้นหรือให้มีความเหมาะสม อันเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้าน ไม่ใช่เปลี่ยนแปลงในด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียวเท่านั้น หรืออาจจะเรียกได้ว่าต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ ซึ่งเป็นลักษณะตามความหมายทางด้านพัฒนาบริหารศาสตร์
2. มีลักษณะเป็นกระบวนการ คือ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามลำดับขั้นตอน และอย่างต่อเนื่องกัน โดยแต่ละขั้นตอนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเป็นลำดับ ไม่สามารถข้ามขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งได้
3. มีลักษณะเป็นพลวัต คือ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาไม่หยุดนิ่ง แต่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะเป็นแบบรวดเร็วหรือช้า ๆ ปริมาณมากหรือน้อยก็ได้
4. เป็นแผนโครงการ คือ เกิดขึ้นจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้าว่าจะเปลี่ยนแปลงใครด้านใด ด้วยวิธีการใด เมื่อไร ใช้งบประมาณเท่าใด ใครรับผิดชอบ เป็นต้น ไม่ใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยไม่มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า
5. เป็นวิธีการ การพัฒนาเป็นมรรควิธีหรือกลวิธีที่นำมาใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายที่กำหนด เช่น การพัฒนาสังคม การพัฒนาชนบท การพัฒนาเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชน ต่างก็เป็นวิธีการพัฒนาแบบหนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง
6. เป็นปฏิบัติการ คือ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ไม่เป็นเพียงแนวความคิดหรือเป็นเพียงรายละเอียดของแผนและโครงการเท่านั้น เพราะการพัฒนาเป็นวิธีการที่ต้องนำมาใช้ปฏิบัติจริงจึงจะเกิดผลตามที่ต้องการ
7. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์โลกประเภทเดียวที่สามารถจัดทำแผนโครงการและคิดค้นวิธีการในการที่จะพัฒนาตนเองและสิ่งต่าง ๆ ได้ การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็ตาม ถ้าไม่ได้เกิดจากการกระทำของมนุษย์แล้วจะไม่ใช่การพัฒนา แม้ว่าจะมีลักษณะอื่น ๆ เหมือนกับการพัฒนาก็ตาม

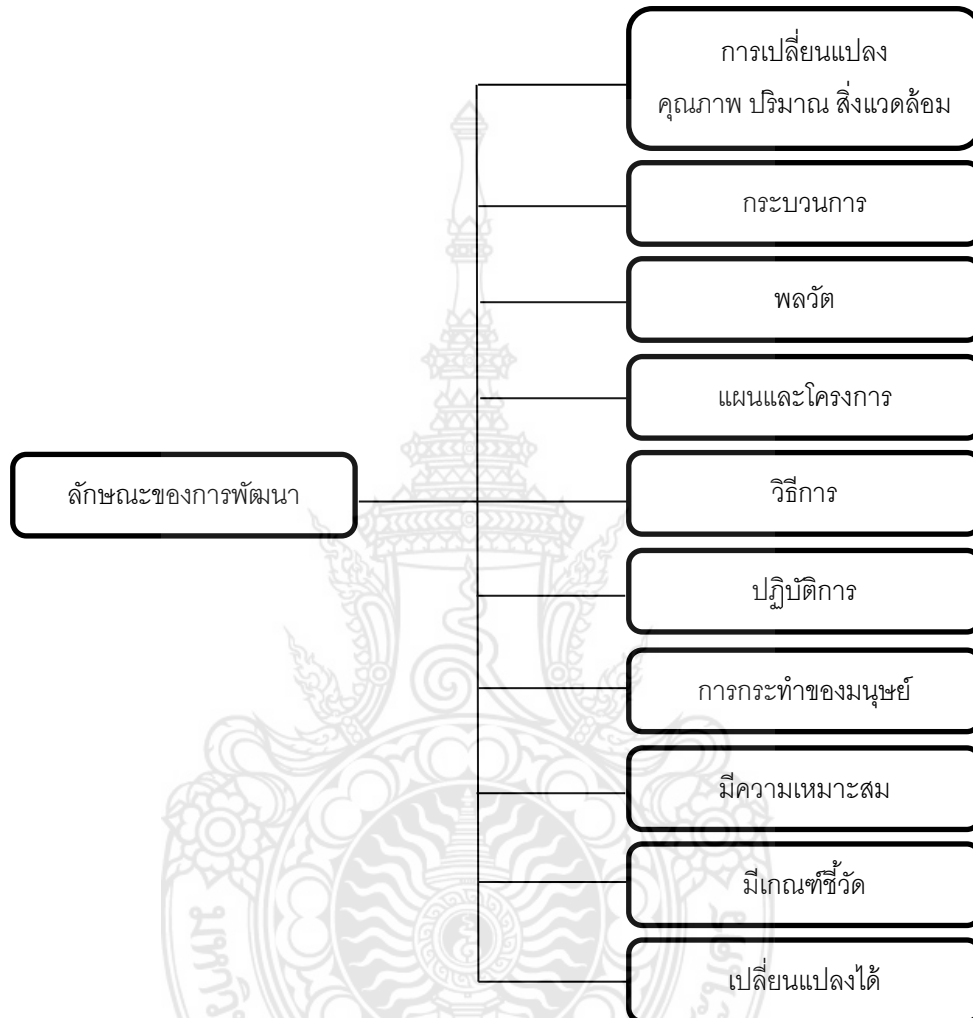
8. ผลที่เกิดขึ้นมีความเหมาะสมหรือพึงพอใจ ทำให้มนุษย์และสังคมมีความสุข เพราะการพัฒนาเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ และการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมนุษย์นั่นเอง

9. มีเกณฑ์หรือเครื่องชี้วัด คือ สามารถบอกได้ว่าลักษณะที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นการพัฒนาหรือไม่ ซึ่งอาจดำเนินการได้หลายวิธี เช่น เปรียบเทียบกับสภาพเดิมก่อนที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลง กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการชี้วัดในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านคุณภาพ ปริมาณ สิ่งแวดล้อม ความคงทนถาวร การประเมินผลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ว่ามีความเหมาะสมหรือพึงพอใจหรือไม่ และระดับใด เป็นต้น

10. สามารถเปลี่ยนแปลงได้ การพัฒนานอกจากจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อมนุษย์ สังคม และสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์แล้ว รูปแบบ กระบวนการ และวิธีการพัฒนาก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากมนุษย์ และสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลของการพัฒนา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ด้วยการพัฒนาใหม่ ๆ จึงเกิดขึ้นอยู่เสมอ

กล่าวได้ว่าลักษณะโดยรวมของการพัฒนา เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน ถ้าการพัฒนาขาดลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังกล่าวจะเป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบหนึ่งที่มีความหมายใกล้เคียงกับการพัฒนาเท่านั้น ลักษณะของการพัฒนาอาจสรุปได้ ดังภาพ 2.1

ภาพ 2.1 แสดงลักษณะของการพัฒนา

ที่มา : สนธยา พลศรี (2547, น.8)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัย พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ยังไม่เป็นที่แพร่หลายนัก จึงได้นำงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณภาครัฐ และธุรกิจเอกชน เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งผลการวิจัยต่างๆ มีดังนี้

คมสันต์ ไทวะกิริติ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณโรงเรียน 1.1) สภาพดำเนินการบริหาร โดยรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน และระดับน้อย 3 ด้าน ด้านที่มีร้อยละสูงสุด คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา และด้านการบริหารบัญชี 1.2) ปัญหาการบริหารงบประมาณโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ และด้านบริหารการเงิน และด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 2) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานใช้เงินแตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามลักษณะการเปิดสอนของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ และด้านการบริหารบัญชีไม่แตกต่างกัน ด้านการจัดสรรงบประมาณแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ

พวงสุรีย์ วรคามิน (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงบประมาณโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุดไปถึงต่ำสุดตามลำดับดังนี้ ด้านการบริหารบัญชี การบริหารการเงิน การจัดสรรงบประมาณ การวางแผนงบประมาณ การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ 2) ปัญหาการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากสภาพการบริหารที่ระดับปัญหาสูงสุดไปต่ำสุดตามลำดับดังนี้ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การวางแผนงบประมาณ

การจัดสรรงบประมาณ การบริหารการเงิน การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ การติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ และด้านการบริหารการบัญชี 3) สภาพการบริหารงบประมาณพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา และด้านการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีระดับการปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกัน คืออยู่ในระดับมาก แต่โรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ชุบรี ม่วงกุ่ม (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากฎเกิด ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ในสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ในสถานศึกษาแตกต่างกันตามประสบการณ์ในการทำงานและการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ไม่ต่างกันตามตำแหน่ง 3) ปัญหาที่พบในการบริหารงบประมาณ ได้แก่ สถานศึกษากำหนดแผนงานโครงการ แต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถปฏิบัติได้ครอบคลุมทุกด้าน ขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรในระดับการปฏิบัติงาน ระบบการตรวจสอบภายในไม่มีอิสระ และขาดความต่อเนื่อง โดยมีข้อเสนอแนะ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแผนงาน โครงการต่างๆ อย่างเป็นระบบเพื่อนำสู่แนวปฏิบัติจริงอย่างชัดเจน ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน สร้างแรงจูงใจตลอดจนจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบ ติดตามการจัดทำตัวชี้วัด และรายงานผลอย่างต่อเนื่อง

เกศสุดา โภคานิตย์ และกิฬา หนูยศ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ ด้านการรายงานผลทางการเงิน และผลการดำเนินงาน ด้านการบริหารสินทรัพย์ ด้านการตรวจสอบภายใน และด้านการดำเนินการปรับปรุง/แก้ไข พบว่าทุกด้านมีการดำเนินงานเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้น ด้านการคำนวณ

ต้นทุนผลผลิตมีการดำเนินการต่ำสุด 2) ปัญหาการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับมาก ทั้ง 8 ด้าน โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุดดังนี้ ด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิตมากที่สุด ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ ด้านการดำเนินการปรับปรุง/แก้ไข ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการบริหารสินทรัพย์ และด้านการตรวจสอบภายในต่ำสุด

นิภาพร เหล็กหลี่ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมธานี เขต 2 พบว่า การบริหารวิชาการ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก การบริหารงานวิชาการส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมส่งผลต่อกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ประสิทธิภาพในการทำนาย ได้ร้อยละ 54.30

บุญยวีร์ พัฒน์ธนภิตติโชค (2559) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 3 ด้าน คือ ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผล การดำเนินงาน และด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครู แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองบุรีรัมย์ ครบทั้ง 7 ด้าน ดังนี้ 3.1) ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ข้อเสนอแนะที่มากที่สุดคือ การจัดทำคำขอ งบประมาณไม่ควรทำอย่างเร่งรีบ 3.2) ด้านการจัดสรรงบประมาณ ข้อเสนอแนะที่มากที่สุดคือ ควรจัดสรรงบประมาณเรียงลำดับตามความเร่งด่วนและจัดสรรให้ทั่วถึง 3.3) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะที่มากที่สุดคือ ควรมีการตรวจสอบ

ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานให้เป็นปัจจุบันและแจ้งให้ส่วนรวมรับทราบ 3.4) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ข้อเสนอแนะที่มากที่สุดคือ ควรมีการประสานงานกับบุคคลภายนอกเพื่อระดมทรัพยากรให้ได้มากที่สุด 3.5) ด้านการบริหารการเงิน ข้อเสนอแนะที่มากที่สุดคือ ควรมีการชี้แจงรายรับ-รายจ่ายอย่างเปิดเผยและมีการจัดทำเป็นเอกสารไว้ให้ชัดเจนไม่ว่าเงินนั้นจะมาจากที่ใดก็ตาม 3.6) ด้านการบริหารบัญชี ข้อเสนอแนะที่มากที่สุดคือ ควรหาบุคคลที่มีวุฒิการศึกษาโดยเฉพาะเข้ามาทำงาน และทำงานให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน 3.7) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ข้อเสนอแนะที่มากที่สุดคือ ควรมีการควบคุมและทำทะเบียนคุมอย่างจริงจังและเป็นปัจจุบัน

สุพจน์ นันทะเทศ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การจัดทำและเสนอของบประมาณ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาควรวิเคราะห์ทิศทางและกลยุทธ์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษา ควรศึกษาหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการจัดสรรงบประมาณตามกรอบวงเงินที่ได้รับ ควรจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตาม การใช้เงินและผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ควรจัดหารายได้ ผลประโยชน์ จัดทำทะเบียนคุมการเก็บรักษาเงินและการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ควรตรวจสอบ ความถูกต้องของตัวเงินสดและเงินฝากธนาคารตามรายงานเงินคงเหลือประจำวัน ควรจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินและจัดทำทะเบียนคุมให้เป็นปัจจุบัน

เกตุจันทร์ทา ศรีวระมย์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการปฏิบัติงานการจัดทำงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านการเตรียมงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการควบคุมงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) กลยุทธ์การบริหารงบประมาณ ต้องการให้มีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย โดยเฉพาะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนต้องการให้มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ การจัดทำงบประมาณ อนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ จะต้องสอดคล้องกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ มีการวัดผลประเมินผลได้ กลยุทธ์การบริหารงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลยุทธ์จะทำให้การปฏิบัติการบริหารงบประมาณมีประสิทธิภาพ เกิดผลดีต่อระบบบริหารงบประมาณอย่างมีคุณภาพ

กนกทิพย์ ดอกลัดดา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษาของโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล 2) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้ง ภายในและภายนอก ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน และความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษาพบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ได้แก่ ด้านบริหารวิชาการ กับ ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน และคู่ที่มีความสัมพันธ์กัน ต่ำสุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล กับ ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

รัตติยา สัจจภิรมย์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงบประมาณ รายจ่ายเงินรายได้มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหาร งบประมาณ ได้แก่ ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการบริหาร งบประมาณ และด้านการควบคุมงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ปฏิบัติงานด้าน งบประมาณที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมีผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายเงิน รายได้ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผู้ปฏิบัติงานด้าน งบประมาณที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ของ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

วิไลลักษณ์ วงศ์ชัย (2561) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการบริหารงบประมาณที่มีต่อ ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การบริหาร งบประมาณมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมในไทย อย่างมี นัยสำคัญ ตัวแปรที่ดีที่สุดที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน คือ แผนงานที่ยืดหยุ่นได้ การกำหนดเป้าหมายตามงบประมาณที่เหมาะสม และการติดตามผลการปฏิบัติงาน

ชลธิชา นารี (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยด้านการสื่อสาร และ ประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยด้านการสื่อสาร กับประสิทธิผลของ โรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

John Kuria Kamau (2017) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของกระบวนการจัดทำงบประมาณ ต่อประสิทธิภาพของงบประมาณในรัฐเคนยา กรณีโรงพยาบาลแห่งชาติ เคนยา ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางงบประมาณมีผลต่อประสิทธิภาพของงบประมาณของโรงพยาบาลมากที่สุด รองลงมาคือ การควบคุมงบประมาณ และข้อเสนอแนะด้านงบประมาณ ขณะที่การจัดทำ

งงบประมาณมีผลกระทบน้อยที่สุดต่อการดำเนินงานด้านงบประมาณของโรงพยาบาล ดังนั้น การศึกษาจึงแนะนำว่าควรคำนึงถึงข้อเสนอของพนักงานเนื่องจากมีส่วนร่วมในงบประมาณ

Asiat Bisola Salaudeen (2018) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของกระบวนการจัดทำ งบประมาณต่อผลการดำเนินงานของ บริษัท ผู้ผลิตขนาดเล็กและขนาดกลางในรัฐควาราก ผลการวิจัยพบว่า 1) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างการจัดทำงบประมาณและผล การดำเนินงาน 2) บริษัทจะใช้งบประมาณเพื่อวัตถุประสงค์ในการควบคุม 3) การมีส่วนร่วมใน การจัดทำงบประมาณ มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานมากที่สุด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า งานงบประมาณมีส่วนช่วยในการบริหาร การศึกษาให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงาน บริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ สูงสุด ส่งผลให้เกิดคุณภาพด้านการศึกษาต่อผู้เรียน การบริหารงบประมาณ มีส่วนสำคัญที่ช่วย สนับสนุนการบริหารงานด้านอื่น ให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อประสิทธิผลของ โรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เป็นการวิจัยที่เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ทราบว่าประชากรมีลักษณะอย่างไร มีความคิดเห็นอย่างไร การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการยืนยันผลด้วยตัวเลข โดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญปกติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 691 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญปกติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 247 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าแผนกบัญชี/งบประมาณ และครู

โดยมีขั้นตอนการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ สูตรเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนและวิธีการวิจัย ตามสูตร ดังนี้

$$n = \frac{X^2 N p(1-p)}{e^2(N-1) + X^2 p(1-p)}$$

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

X^2 = ค่าไคสแควร์ที่ df เท่ากับ 1 และระดับความเชื่อมั่น 95% ($X^2 = 3.841$)

p = สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร (ถ้าไม่ทราบให้กำหนด $p = 0.5$)

ผลลัพธ์ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง = 247 แห่ง

2. กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) มีขั้นตอนของการสุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 จำแนกประชากรเป็นชั้นภูมิ โดยใช้เขต ในกรุงเทพมหานคร ในการจัดแบ่งชั้นภูมิ

2.2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ คำนวณสัดส่วนของประชากรในแต่ละชั้นภูมิ ตามสูตร ดังนี้

$$\text{ขนาดตัวอย่าง} = \frac{n \times n_1}{N}$$

n_1 = ขนาดตัวอย่างของแต่ละชั้น

n = ขนาดตัวอย่างของงานวิจัย

N = ขนาดของประชากร

ผลลัพธ์ ขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขต ตามตาราง 3.1

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแบ่งตามภาคภูมิศาสตร์

เขต	ประชากร (โรงเรียน)	กลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน)
คลองเตย	25	9
คลองสาน	12	4
คลองสามวา	12	4
คันนายาว	4	1
จตุจักร	24	9
จอมทอง	13	5
ดอนเมือง	13	5
ดินแดง	13	5
ดุสิต	22	8
ตลิ่งชัน	11	4
ทวีวัฒนา	8	3
ทุ่งครุ	7	3
ธนบุรี	16	6
บางเขน	19	7
บางแค	16	6
บางกอกใหญ่	6	2
บางกอกน้อย	17	6
บางกะปิ	25	9
บางขุนเทียน	13	5
บางคอแหลม	11	4
บางซื่อ	12	4
บางนา	11	4
บางบอน	12	4
บางพลัด	22	8

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแบ่งตามภาคภูมิศาสตร์ (ต่อ)

เขต	ประชากร (โรงเรียน)	กลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน)
บางรัก	16	6
ปิ่นเกล้า	20	7
ปทุมวัน	8	3
ประเวศ	21	8
ป้อมปราบศัตรูพ่าย	7	3
พญาไท	15	5
พระโขนง	15	5
พระนคร	5	2
ภาษีเจริญ	25	9
มีนบุรี	14	5
ยานนาวา	12	4
ราชเทวี	12	4
ราษฎร์บูรณะ	13	5
ลาดกระบัง	14	5
ลาดพร้าว	15	5
วังทองหลาง	18	6
วัฒนา	10	4
สวนหลวง	11	4
สะพานสูง	9	3
สัมพันธวงศ์	2	1
สาทร	20	7
สายไหม	14	5
หนองแขม	12	4
หลักสี่	12	4
หนองจอก	15	5

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแบ่งตามภาคภูมิศาสตร์ (ต่อ)

เขต	ประชากร (โรงเรียน)	กลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน)
ห้วยขวาง	12	4
รวม	691	247

ที่มา : กลุ่มพัฒนาสารสนเทศ กลุ่มงานทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา
เอกชน, 2562 (ข้อมูล ณ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2562)

3. ทำการสุ่มโรงเรียนตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละชั้นภูมิตามจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ 2 เมื่อสุ่มได้โรงเรียนใดจะให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ ดังนี้

$$\text{ค่าช่วงกว้างของการสุ่มตัวอย่าง} = \frac{N}{n}$$

n = ขนาดตัวอย่างที่กำหนดไว้ในตาราง 3.1

N = ขนาดของประชากร

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการนำประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้วิจัยมาประยุกต์ เพื่อสร้างแบบสอบถามที่ตรงกับความเป็นจริงสำหรับประชากรให้มากที่สุด โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.2.1 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งแบบสอบถาม (Questionnaire) ออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน สอบถามข้อมูลหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ

ขนาดของโรงเรียน ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close Ended Questionnaires) และการตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ ของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบประมาณค่า (Ration Scale) 5 ระดับ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนจากแบบสอบถาม ดังนี้

ระดับ 5 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบประมาณค่า (Ration Scale) 5 ระดับ ผู้วิจัย ได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนจากแบบสอบถาม ดังนี้

ระดับ 5 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานงบประมาณให้มีประสิทธิผล เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaires) สามารถแสดงความคิดเห็นได้แบบเสรี จำนวน 1 ข้อ

3.2.2 ทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หรือไม่ โดยนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบข้อคำถามว่าถูกต้อง และสามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้

3.2.3 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ที่แก้ไขปรับปรุง สมบูรณ์ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.2.4 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ โดยการนำข้อมูลงานวิจัย และบทความที่เกี่ยวข้องมาจัดทำแบบสอบถาม มีทั้งคำถามปลายเปิดและปลายปิด โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม ดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์หนังสือจากโครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ทำหนังสือถึง ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษา

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมด้วยการส่งหนังสือขอความร่วมมือ หนังสือขอบคุณในการเก็บรวบรวมข้อมูล และแบบสอบถาม ไปยังสถานศึกษาที่เป็นผู้ให้ข้อมูลโดยจัดส่งถึงกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ โดยแนบซองติดแสตมป์ จ่าหน้าซองถึงผู้วิจัย เพื่ออำนวยความสะดวกแก่กลุ่มตัวอย่างในกรณีส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย และทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

3. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ผลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3.3.2 การเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ตอบกลับคืนมา จำนวน 123 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 50

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ที่รวบรวมและตรวจสอบความถูกต้อง แล้วทั้งหมด มาดำเนินการวิเคราะห์ผลทางสถิติ และนำเสนอผลด้วยตารางประกอบคำอธิบาย ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

- การเตรียมข้อมูล การลงรหัสในแบบสอบถาม คือจะต้องกำหนดชื่อตัวแปร (Variable Name) และค่าของตัวแปร (Value) ให้เป็นตัวเลขเท่านั้น

- การสร้างแฟ้มข้อมูล ต้องกำหนดชื่อตัวแปร (Variable Name) ให้สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในแบบสอบถาม และจัดทำคู่มือลงรหัส (Code Book) เพื่ออธิบายตัวแปรตามกับรหัสที่กำหนดไว้ และกำหนดสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การกำหนดชื่อตัวแปร (Variable Name หรือ Name) ตำแหน่งทศนิยมของค่าของตัวแปร (Decimals) คำอธิบายชื่อตัวแปร (Label) ค่าของตัวแปร (Value) ความหมายของค่าของตัวแปร (Value Label) และระดับการวัดข้อมูล (Measure)

- การบันทึกข้อมูล ข้อมูลที่จะบันทึกต้องเป็นตัวเลขเท่านั้น โดยแปลงข้อมูลตัวเลือกในแบบสอบถามเป็นรหัส (Code) หรือ ตัวเลข แล้วบันทึกลงในตารางรหัส

- การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ กำหนดคำสั่งการตามค่าทางสถิติ ที่จะใช้ในการวิเคราะห์ ตัวอย่างเช่น ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.4.1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X \times 100}{N}$$

X คือ จำนวนข้อมูลที่ต้องการนำมาหาค่าร้อยละ

N คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับ 1) ศึกษาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

สูตร ค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน

n แทน จำนวนข้อมูล

สูตร ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D = \frac{\sqrt{n\sum x^2 - (\sum x)^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ S.D แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

x แทน คะแนนแต่ละตัว

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

\sum แทน ผลรวม

โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ด้วยวิธีการใช้ขอบเขตที่แท้จริง (Exact Limits) ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นระดับ จากการประเมินผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นแบบสอบถาม แบบ Rating Scale ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบ
ความเรียง

3.4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นเพิ่มเติม ในการบริหารงบประมาณของ
โรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ข้อ เป็นคำถามแบบปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์
ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา(Content Analysis) (อมาวสี อัมพันธ์ศิริรัตน์, 2557)
คือการให้ความหมาย ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการนำข้อมูลที่เป็นข้อความทำ
การวิเคราะห์เนื้อหาข้อความที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างตัวข้อมูลและบริบท กับความหมาย
ของการคิดที่ศึกษา โดยวิธีการจัดหมวดหมู่ซึ่งนำไปสู่การตีความ เพื่อสร้างคำอธิบายเชิง
นามธรรม แล้วนำเสนอโดยวิธีการพรรณนา

3.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของ
โรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
(Pearson Correlation Coefficient Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัว
กับตัวแปรตาม ว่าเป็นไปในทิศทางใดและมีความสัมพันธ์มากน้อยเพียงใด และนำไป
เปรียบเทียบกับเกณฑ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553, น. 316) แปลความหมาย ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71 – 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.31 – 0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 – 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บได้ แปลงเป็นรหัสตัวเลขลงในโปรแกรม “Microsoft Excel” เพื่อบันทึกเป็นข้อมูล แล้วมาทำการวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยผู้วิจัยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติในการวิเคราะห์ คือ 0.05 เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นสถิติที่ใช้ในการบรรยายลักษณะต่างๆ ของข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม มี 4 ตอน ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยนำคำตอบจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ แต่ละข้อ นำข้อมูลเสนอในรูปแบบตาราง และแปรผลด้วยการบรรยาย

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยนำคำตอบจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ที่เป็นแบบประมาณค่า (Ration Scale) 5 ระดับ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แต่ละข้อ แล้วนำข้อมูลเสนอในรูปแบบตาราง และแปรผลด้วยการบรรยาย

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยนำคำตอบจากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ที่เป็นแบบประมาณค่า (Ration Scale) 5 ระดับ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แต่ละข้อ แล้วนำข้อมูลเสนอในรูปแบบตาราง และแปรผลด้วยการบรรยาย

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นเพิ่มเติม โดยนำคำตอบจากแบบสอบถาม ตอนที่ 4 ที่เป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaires) มาสรุปประเด็น แล้วนำเสนอด้วยการบรรยาย

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เป็นสถิติที่ใช้ทดสอบว่าข้อมูลที่รวบรวมมาจากกลุ่มตัวอย่างสอดคล้องหรือขัดแย้งกับสมมติฐานทางสถิติที่ตั้งหรือไม่ โดยงานวิจัยใช้การวิเคราะห์ ดังนี้

2.1 วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัว กับตัวแปรตามว่าเป็นไปในทิศทางใดและมีความสัมพันธ์มากน้อยเพียงใด

2.2 วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และหาค่าที่แสดงถึงระดับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของตัวแปรอิสระทั้งหมดในสมการกับตัวแปรตาม และค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมากกว่าหนึ่งตัว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัย เรื่องการบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการศึกษา

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ และแปลผลข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์	ความหมาย
N	จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา
\bar{X}	ค่าเฉลี่ย
S.D.	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

สัญลักษณ์	ความหมาย
B	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่จะนำมาสร้างสมการพยากรณ์เป็นการเขียนสมการในรูปคะแนนดิบหรือค่าจริง
Std.Error	ค่าที่แสดงระดับความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการใช้ตัวแปรอิสระทั้งหมดพยากรณ์ตัวแปรตาม
Beta	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่จะนำมาสร้างสมการพยากรณ์เป็นการเขียนสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน
t	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และใช้ทดสอบความมีนัยสำคัญตัวแปรอิสระในสมการถดถอย
F	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม
P-Value	ค่าความน่าจะเป็นที่ได้จากการทดสอบสมมติฐาน
r	ค่าที่แสดงถึงระดับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของตัวแปรอิสระทั้งหมดในสมการกับตัวแปรตาม เรียกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
r ²	ค่าที่แสดงอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้งหมดในสมการที่มีต่อตัวแปรตาม
df	ชั้นของความเป็นอิสระ
X	การบริหารงบประมาณ ภาพรวม
X ₁	การบริหารงบประมาณด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ
X ₂	การบริหารงบประมาณด้านการจัดสรรงบประมาณ
X ₃	การบริหารงบประมาณด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน

สัญลักษณ์	ความหมาย
X_4	การบริหารงบประมาณด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
X_5	การบริหารงบประมาณด้านการบริหารการเงิน
X_6	การบริหารงบประมาณด้านการบริหารบัญชี
X_7	การบริหารงบประมาณด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์
Y	ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ภาพรวม
Y_1	ประสิทธิผลความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน
Y_2	ประสิทธิผลความพึงพอใจในการทำงานของครู
Y_3	ประสิทธิผลความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู
Y_4	ประสิทธิผลความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 123 ตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 80.5 โดยมีอายุ 46 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 67.5 ระดับการศึกษาปริญญาตรี และปริญญาโท มากที่สุด ร้อยละ 46.3 อยู่ในตำแหน่งครู ร้อยละ 45.5 ประสบการณ์การทำงาน 21 ปีขึ้นไป ร้อยละ 43.9 แสดงผลดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	24	19.5
	หญิง	99	80.5
รวม		123	100.0

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

	ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ	ไม่เกิน 25 ปี	1	0.8
	25 - 35 ปี	17	13.8
	36 - 45 ปี	22	17.9
	46 ปี ขึ้นไป	83	67.5
	รวม	123	100.0
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	57	46.3
	ปริญญาโท	57	46.3
	ปริญญาเอก	9	7.3
	รวม	123	100.0
ตำแหน่ง	ผู้บริหาร	49	39.8
	หัวหน้าแผนกบัญชี/งบประมาณ	18	14.6
	ครู	56	45.5
	รวม	123	100.0
ประสบการณ์การทำงาน	ต่ำกว่า 5 ปี	7	5.7
	5 - 10 ปี	24	19.5
	11 - 15 ปี	16	13.0
	16 - 20 ปี	22	17.9
	21 ปีขึ้นไป	54	43.9
	รวม	123	100.0
ขนาดของโรงเรียน	เล็ก	13	10.6
	กลาง	62	50.4
	ใหญ่	32	26.0
	ใหญ่พิเศษ	16	13.0
	รวม	123	100.0

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขต กรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขต กรุงเทพมหานคร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารบัญชี และด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์อยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงสุดคือ ด้านการบริหารบัญชี ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.58) รองลงมาคือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.50) และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ด้านการบริหารการเงิน ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.67) แสดงผลดังตาราง 4.2 ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม (X)

การบริหารงบประมาณโรงเรียนเอกชน (X)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ	4.31	0.56	มาก
2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ	4.32	0.50	มาก
3. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน	4.22	0.64	มาก
4. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	3.86	0.69	มาก
5. ด้านการบริหารการเงิน	3.79	0.67	มาก
6. ด้านการบริหารบัญชี	4.47	0.58	มาก
7. ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์	4.16	0.73	มาก
ภาพรวม	4.16	0.48	มาก

ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ประเด็นที่มีการปฏิบัติในระดับสูงสุดคือ หน่วยงานจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติประจำปี และแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.65) ส่วนที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำรายละเอียดแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ซึ่งระบุแผนงาน งาน โครงการที่สอดคล้องกับวงเงินงบประมาณที่ได้รับ และวงเงินนอกงบประมาณที่ได้ ตามแผนระดมทรัพยากร ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.71) แสดงผลดังตาราง 4.3

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงบประมาณของ โรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ (X_1)

ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ (X_1)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1.1 หน่วยงานมีการวางแผนกลยุทธ์ มีการศึกษา วิเคราะห์การจัด และพัฒนาการศึกษา สภาพทั่วไปทั้งภายใน และภายนอก	4.34	0.65	มาก
1.2 หน่วยงานจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณสอดคล้องกับ แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติประจำปี และแผนพัฒนาการศึกษาของ โรงเรียน	4.39	0.65	มาก
1.3 ผู้บริหาร ฝ่ายงบประมาณ และผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำ งบประมาณมีความเข้าใจหลักการ ความสำคัญ และขั้นตอน มีการร่วมกันกำหนด นโยบาย และจัดทำงบประมาณ ให้สอดคล้องกับประมาณการรายได้	4.27	0.69	มาก
1.4 บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำรายละเอียด แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ซึ่งระบุแผนงาน งาน โครงการที่สอดคล้องกับวงเงินงบประมาณที่ได้รับ และวงเงินนอก งบประมาณที่ได้ตามแผนระดมทรัพยากร	4.23	0.71	มาก
ภาพรวม	4.31	0.56	มาก

ด้านการจัดสรรงบประมาณ ประเด็นที่มีการปฏิบัติในระดับสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการวางแผนการใช้งบประมาณ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.54) ส่วนที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ บุคลากรทุกส่วนงานมีการใช้ทรัพยากร เพื่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.64) แสดงผลดังตาราง 4.4

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2)

ด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
2.1 ผู้บริหาร และฝ่ายงบประมาณ มีการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานต่างๆ อย่างเพียงพอ และเหมาะสม พร้อมทั้งสามารถชี้แจง การจัดสรรงบประมาณที่ให้กับแต่ละหน่วยงาน	4.29	0.57	มาก
2.2 ผู้บริหารมีการวางแผนการใช้งบประมาณ ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการจัดการศึกษา	4.42	0.54	มาก
2.3 ผู้บริหารมีการจัดสรรทรัพยากรในทุกด้านให้แก่ครู และบุคลากร เพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง สะดวก และคล่องตัว	4.30	0.63	มาก
2.4 บุคลากรทุกส่วนงานมีการใช้ทรัพยากร เพื่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด	4.26	0.64	มาก
ภาพรวม	4.32	0.50	มาก

ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ประเด็นที่มีการปฏิบัติในระดับสูงสุด คือ ผู้บริหารและฝ่ายงบประมาณประเมินผลการใช้งบประมาณ และแผนปฏิบัติการประจำปีโดยใช้ตัวชี้วัดความสำเร็จ ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.72) ส่วนที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ หน่วยงานมีการกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้งบประมาณ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.67) แสดงผลดังตาราง 4.5

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงบประมาณของ
โรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และ
รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน (X_3)

ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล การใช้เงินและผลการดำเนินงาน (X_3)	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ปฏิบัติ
3.1 หน่วยงานมีการกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และ รายงานผลการใช้งบประมาณ	4.20	0.67	มาก
3.2 หัวหน้าหน่วยงาน มีการติดตาม กำกับการปฏิบัติงานของ บุคลากร ให้เป็นไปตามแผนการใช้งบประมาณ	4.22	0.66	มาก
3.3 ผู้บริหารและฝ่ายงบประมาณประเมินผลการใช้งบประมาณ และแผนปฏิบัติการประจำปีโดยใช้ตัวชี้วัดความสำเร็จ ที่กำหนด ไว้อย่างชัดเจน	4.23	0.72	มาก
ภาพรวม	4.22	0.63	มาก

ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา ประเด็นที่มีการปฏิบัติในระดับ
สูงสุด คือ หน่วยงานจัดหาเงินงบประมาณ ทรัพยากร ทุนการศึกษา รายได้และผลประโยชน์ เพื่อ
พัฒนาการศึกษา ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.80) ส่วนที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ หน่วยงานมีการ
จัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาสำหรับนักเรียน ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 1.10) ดังตาราง 4.6

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงบประมาณของ
โรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ
การศึกษา (X_4)

ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา (X_4)	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ปฏิบัติ
4.1 หน่วยงานที่แจ่ง จัดทำรายการสินทรัพย์ เพื่อให้หน่วยงาน ภายในสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดร่วมกัน ให้เกิด ประโยชน์สูงสุดทางการศึกษา	3.98	0.74	มาก
4.2 หน่วยงานจัดหาเงินงบประมาณ ทรัพยากร ทุนการศึกษา รายได้และผลประโยชน์ เพื่อพัฒนาการศึกษา	4.02	0.80	มาก

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา (X_4) (ต่อ)

ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา (X_4)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
4.3 หน่วยงานมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาสำหรับนักเรียน	3.59	1.10	มาก
ภาพรวม	3.86	0.69	มาก

ด้านการบริหารการเงิน ประเด็นที่มีการปฏิบัติในระดับสูงสุด คือ หน่วยงานให้ความสำคัญกับการวางแผน บริหาร และจัดการ การเบิกจ่าย การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน ตามระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.75) ส่วนที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ หน่วยงานมีการกันเงินไว้เบิกเหลือมปี เนื่องจากไม่สามารถใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับภายในปีงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.40) แสดงผลดังตาราง 4.7

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารการเงิน (X_5)

ด้านการบริหารการเงิน (X_5)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
5.1 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการวางแผน บริหาร และจัดการ การเบิกจ่าย การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน ตามระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานที่กำหนดไว้	4.34	0.75	มาก
5.2 หน่วยงานมีการส่งคืนเงินงบประมาณที่เหลือจากการใช้จ่ายตามงบประมาณที่ได้รับอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม	4.23	0.86	มาก
5.3 หน่วยงานมีการโอนงบประมาณระหว่างหน่วยงานภายใน เนื่องจากมีการใช้จ่ายเกินกว่างบประมาณที่ได้รับ หรือมีการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายที่ต่างไปจากงบประมาณที่ได้รับ	3.17	1.30	ปานกลาง

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงบประมาณของ
โรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารการเงิน (X_5) (ต่อ)

ด้านการบริหารการเงิน (X_5)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
5.4 หน่วยงานมีการกันเงินไว้เบิกเหลือมปี เนื่องจากไม่สามารถใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับภายในปีงบประมาณที่ได้รับจัดสรร	2.98	1.40	ปานกลาง
5.5 หน่วยงาน มีการควบคุม ตรวจสอบ และ รายงานเกี่ยวกับงานการเงิน ทั้งเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณตามระเบียบ	4.22	0.86	มาก
ภาพรวม	3.79	0.67	มาก

ด้านการบริหารบัญชี ประเด็นที่มีการปฏิบัติในระดับสูงสุด คือ หน่วยงาน วางระบบและจัดทำบัญชีของโรงเรียน เก็บรักษาบัญชี และเอกสารประกอบการลงบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.62) ส่วนที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ หน่วยงานมีการจัดทำรายงานทางบัญชี งบการเงิน เสนอผู้บริหาร เพื่อใช้ข้อมูลในการวางแผน ควบคุม ตรวจสอบ และตัดสินใจในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.63) ดังตาราง 4.8

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงบประมาณของ
โรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารบัญชี (X_6)

ด้านการบริหารบัญชี (X_6)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
6.1 หน่วยงาน วางระบบและจัดทำบัญชีของโรงเรียน เก็บรักษาบัญชี และเอกสารประกอบการลงบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี	4.50	0.62	มาก
6.2 หน่วยงานจัดทำบัญชีประเภทต่างๆ ให้เป็นปัจจุบัน และครบถ้วน ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชี	4.46	0.62	มาก

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงบประมาณของ
โรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารบัญชี (X_6) (ต่อ)

ด้านการบริหารบัญชี (X_6)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
6.3 หน่วยงานมีการจัดทำรายงานทางบัญชี งบการเงิน เสนอผู้บริหาร เพื่อใช้ข้อมูลในการวางแผน ควบคุม ตรวจสอบ และตัดสินใจในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.42	0.63	มาก
6.4 หน่วยงาน จัดทำรายงานทางบัญชี งบการเงิน ตามมาตรฐานการบัญชี เพื่อรองรับการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล จากหน่วยงานภายนอก	4.48	0.62	มาก
ภาพรวม	4.47	0.58	มาก

ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ประเด็นที่มีการปฏิบัติในระดับสูงสุด คือ หน่วยงานจัดหาพัสดุ ตามแผนงาน งานโครงการ โดยกำหนดรูปแบบรายการ หรือลักษณะเฉพาะ มีการจัดซื้อจัดจ้างที่ชัดเจน โปร่งใส คุ่มค่า และตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.79) ส่วนที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ หน่วยงานจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ และทะเบียนคุมทรัพย์สินที่เป็นวัสดุ ครุภัณฑ์ของหน่วยงาน ให้เป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.81) แสดงผลดังตาราง 4.9

ตาราง 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงบประมาณของ
โรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ (X_7)

ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ (X_7)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
7.1 หน่วยงานจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ และทะเบียนคุมทรัพย์สินที่เป็นวัสดุ ครุภัณฑ์ของหน่วยงาน ให้เป็นปัจจุบัน	4.11	0.81	มาก
7.2 หน่วยงานจัดหาพัสดุ ตามแผนงาน งานโครงการ โดยกำหนดรูปแบบรายการ หรือลักษณะเฉพาะ มีการจัดซื้อจัดจ้างที่ชัดเจน โปร่งใส คุ่มค่า และตรวจสอบได้	4.21	0.79	มาก

ตาราง 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงบประมาณของ
โรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ (X₇) (ต่อ)

ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ (X ₇)	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
7.3 หน่วยงานเบิกจ่าย และจัดทำทะเบียนคุมพัสดุ รวมถึงกำหนดผู้รับผิดชอบตามระเบียบ และแนวทางการปฏิบัติที่กำหนด	4.17	0.75	มาก
ภาพรวม	4.16	0.73	มาก

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู และด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีความคิดเห็นระดับสูงสุด คือ ความพึงพอใจในการทำงานของครู ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.48) ส่วนที่มีระดับความคิดเห็นระดับต่ำสุดคือ ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.62) แสดงผลดังตาราง 4.10

ตาราง 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับประสิทธิผลของโรงเรียน
เอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม (Y)

ประสิทธิผลของโรงเรียน (Y)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน	4.12	0.62	มาก
2. ความพึงพอใจในการทำงานของครู	4.40	0.48	มาก
3. ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู	4.31	0.68	มาก
4. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก	4.33	0.62	มาก
ภาพรวม	4.29	0.49	มาก

ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ นักเรียนสามารถศึกษา ค้นคว้า และสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.15, S.D. = 0.75$) ส่วนที่มีระดับความคิดเห็นน้อยสุด คือ นักเรียนมีความรับผิดชอบ และมีความกระตือรือร้นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ ($\bar{X} = 4.09, S.D. = 0.67$) แสดงผลดังตาราง 4.11

ตาราง 4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับประสิทธิผลของโรงเรียน เอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน (Y_1)

ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน(Y_1)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.1 นักเรียนสามารถศึกษา ค้นคว้า และสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง	4.15	0.75	มาก
1.2 นักเรียนมีความรับผิดชอบ และมีความกระตือรือร้นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ	4.09	0.67	มาก
1.3 นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลโดยใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างเหมาะสม และเพียงพอ	4.13	0.72	มาก
ภาพรวม	4.12	0.62	มาก

ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ บุคลากรในหน่วยงานมีความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งที่จะปฏิบัติงานของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.47, S.D. = 0.55$) ส่วนที่มีระดับความคิดเห็นน้อยสุด คือ บุคลากรในหน่วยงานได้รับมอบหมายการปฏิบัติงานที่มีความท้าทาย และกระตุ้นให้อยากทำงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ตามเป้าหมายขององค์กร ($\bar{X} = 4.33, S.D. = 0.55$) แสดงผลดังตาราง 4.12

ตาราง 4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับประสิทธิผลของโรงเรียน
เอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ความพึงพอใจในการทำงานของครู (Y_2)

ความพึงพอใจในการทำงานของครู (Y_2)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2.1 บุคลากรในหน่วยงานมีความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งที่จะปฏิบัติงานของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย	4.47	0.55	มาก
2.2 บุคลากรในหน่วยงานมีความสุข ความรักและความเคารพต่อกันในการปฏิบัติงาน ตามหน้าที่และความรับผิดชอบ	4.41	0.57	มาก
2.3 บุคลากรในหน่วยงานได้รับมอบหมายการปฏิบัติงานที่มีความท้าทาย และกระตุ้นให้อยากทำงาน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร	4.33	0.55	มาก
ภาพรวม	4.40	0.48	มาก

ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ หน่วยงาน มีอุปกรณ์การเรียน คอมพิวเตอร์ และโปรแกรมต่างๆ ที่เพียงพอ และเหมาะสม ในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.71) ส่วนที่มีระดับความคิดเห็นน้อยสุด คือ หน่วยงานใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ และบทเรียนสำเร็จรูป เพื่อใช้เป็นสื่อช่วยในการเรียนการสอนเพิ่มเติม ส่งผลให้นักเรียนได้รับความรู้ที่ทันสมัย และเป็นไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.76) แสดงผลดังตาราง 4.13

ตาราง 4.13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับประสิทธิผลของโรงเรียน
เอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี
ของครู (Y_3)

ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู (Y_3)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3.1 หน่วยงานใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ และบทเรียนสำเร็จรูป เพื่อใช้เป็นสื่อช่วยในการเรียนการสอนเพิ่มเติม ส่งผลให้นักเรียนได้รับความรู้ที่ทันสมัย และเป็นไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	4.20	0.76	มาก

ตาราง 4.13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับประสิทธิผลของโรงเรียน เอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ของครู (Y₃) (ต่อ)

ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู (Y ₃)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3.2 หน่วยงานมีการใช้คอมพิวเตอร์ และโปรแกรม Microsoft Office ที่เป็นปัจจุบันในการจัดทำเอกสารประกอบการสอน และแผนการเรียนรู้ ส่งผลให้การเรียนการสอน และการสื่อสารมี ประสิทธิภาพ	4.36	0.74	มาก
3.3 หน่วยงานมีอุปกรณ์การเรียน คอมพิวเตอร์ และโปรแกรม ต่างๆ ที่เพียงพอ และเหมาะสม ในการจัดการเรียนรู้	4.38	0.71	มาก
ภาพรวม	4.31	0.68	มาก

ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและ ภายนอก ประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ บุคลากรในหน่วยงาน มีการยอมรับแนวคิด วิธีการสอน และการบริหารใหม่ๆ รวมทั้งการใช้เทคนิคการสอนใหม่ มาใช้ในการจัดการเรียนการ สอน เพื่อตอบสนองกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.66) ส่วนที่มีระดับความคิดเห็นน้อยสุด คือ บุคลากรในหน่วยงานมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และ สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ต่อสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นทั้งภายนอก และภายใน ได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.68) แสดงผลดังตาราง 4.14

ตาราง 4.14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับประสิทธิผลของโรงเรียน
เอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อม
ที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก (Y_4)

ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อม ที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก (Y_4)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4.1 บุคลากรในหน่วยงาน มีการยอมรับแนวคิด วิธีการสอน และ การบริหารใหม่ๆ รวมทั้งการใช้เทคนิคการสอนใหม่ มาใช้ในการ จัดการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองกับสถานการณ์ที่มีการ เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน	4.34	0.66	มาก
4.2 บุคลากรในหน่วยงานมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และ สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ต่อสภาพแวดล้อมที่ เกิดขึ้นทั้งภายนอก และภายใน ได้เป็นอย่างดี	4.30	0.68	มาก
4.3 บุคลากรในหน่วยงานมีความสามารถในการปรับตนเอง และ มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาหน่วยงานให้พร้อมกับการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น	4.33	0.67	มาก
ภาพรวม	4.33	0.62	มาก

4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการศึกษาจะทำการวิเคราะห์โดยใช้การ
วิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์
การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

4.5.1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation
Coefficient) ระหว่างการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน กับประสิทธิผลของโรงเรียน
เอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนทั้ง 7 ด้าน คือ
ด้านการจัดทำและเสนอขอของงบประมาณ (X_1) ด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2) ด้านการตรวจสอบ

ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน (X_3) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา (X_4) ด้านการบริหารการเงิน (X_5) ด้านการบริหารบัญชี (X_6) และด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ (X_7) มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$) กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งภาพรวม (Y) และรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน (Y_1) ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู (Y_2) ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู (Y_3) และด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก (Y_4) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.245 – 0.635 อยู่ในระดับต่ำ – ปานกลาง คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2) กับ ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู (Y_2) ($r = 0.635$) คู่ที่สัมพันธ์กันต่ำสุด ได้แก่ ด้านการบริหารการเงิน (X_5) กับ ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู (Y_3) ($r=0.245$) และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนทั้ง 7 ด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$) โดยมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.379 – 0.734 อยู่ในระดับปานกลาง – สูง ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณต้องระวังเรื่องตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองจะทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity แสดงผลดังตาราง 4.15

ตาราง 4.15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน กับตัวแปรประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน

		X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7
X2	r	0.678						
	p	0.000**						
X3	r	0.707	0.734					
	p	0.000**	0.000**					
X4	r	0.486	0.470	0.535				
	p	0.000**	0.000**	0.000**				

ตาราง 4.15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน กับตัวแปรประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน (ต่อ)

		X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7
X5	r	0.498	0.379	0.464	0.461			
	p	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**			
X6	r	0.634	0.581	0.580	0.531	0.380		
	p	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**		
X7	r	0.516	0.478	0.610	0.502	0.479	0.651	
	p	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	
Y1	r	0.473	0.441	0.418	0.314	0.303	0.596	0.477
	p	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**
Y2	r	0.470	0.635	0.4368	0.283	0.293	0.480	0.335
	p	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**
Y3	r	0.445	0.463	0.475	0.369	0.245	0.606	0.535
	p	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**
Y4	r	0.334	0.379	0.277	0.249	0.259	0.483	0.411
	p	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**
Y	r	0.524	0.575	0.491	0.374	0.334	0.667	0.547
	p	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

4.5.2 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

1. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุทดสอบความสัมพันธ์การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ (X_1) ด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน (X_3) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา (X_4) ด้านการบริหารการเงิน (X_5) ด้านการบริหารบัญชี (X_6) และด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ (X_7) จะทำการวิเคราะห์หาค่า Collinearity Statistics เพื่อทดสอบปัญหา Multicollinearity พบว่า ไม่เกิดปัญหา

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระโดยมีค่า Tolerance ระหว่าง $0.374 - 0.646 > 0.2$ และค่า VIF ระหว่าง $1.548 - 3.098 < 10.0$ แสดงผลดังตาราง 4.16

ตาราง 4.16 แสดงวิเคราะห์ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน

การบริหารงบประมาณ	Collinearity Statistics	
	Tolerance	VIF
ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ (X_1)	0.374	2.675
ด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2)	0.394	2.538
ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน (X_3)	0.323	3.098
ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา (X_4)	0.595	1.682
ด้านการบริหารการเงิน (X_5)	0.646	1.548
ด้านการบริหารบัญชี (X_6)	0.418	2.392
ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ (X_7)	0.457	2.189

2. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

2.1 ภาพรวมประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน กับภาพรวมประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน (Y) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{(ANOVA)} = 0.000 < 0.01$) สมการถดถอยให้ค่า $r = 0.719$ และ ค่า $r^2 = 0.518$ หมายความว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ส่งผลกับภาพรวมประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน (Y) 51.8% การบริหารงบประมาณที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2) และด้านการบริหารบัญชี (X_6) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P < 0.01$) โดยตัวแปรทั้ง 2 ส่งอิทธิพลในทางบวก (ค่า B เป็นบวก) คือ ถ้าคะแนนการบริหาร

งบประมาณด้านการจัดสรรงบประมาณ หรือด้านการบริหารบัญชีเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ภาพรวมประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน (Y) เพิ่มขึ้น แสดงผลดังตาราง 4.17

ตาราง 4.17 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน กับภาพรวมประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน

Model (การบริหารงบประมาณ)	Unstandardized		Standardized	t	P
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	1.119	0.309		3.625	0.000**
X ₁	0.034	0.093	0.039	0.366	0.715
X ₂	0.303	0.103	0.305	2.9591	0.004**
X ₃	-0.075	0.089	-0.096	-0.842	0.402
X ₄	0.048	0.060	-0.068	-0.809	0.420
X ₅	0.018	0.059	0.024	0.300	0.764
X ₆	0.367	0.086	0.429	4.286	0.000**
X ₇	0.123	0.065	0.182	1.900	0.060
r = 0.719 r ² = 0.518 SEE. = 0.352					
F = 17.622 Df = 122 P _(ANOVA) = 0.000** Durbin-Watson = 1.627					

Dependent Variable: Y – ภาพรวมประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

2.2 ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน

จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน กับประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน (Y₁) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{(ANOVA)} = 0.000 < 0.01$) สมการถดถอยให้ค่า $r = 0.596$ และ ค่า $r^2 = 0.356$ หมายความว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ส่งผลกับประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน (Y₁) 35.6% การบริหารงบประมาณที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ ด้านการบริหารบัญชี (X₆) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P < 0.01$) โดยตัวแปรส่ง

อิทธิพลในทางบวก (ค่า B เป็นบวก) คือ ถ้าคะแนนการบริหารงบประมาณด้านการบริหารบัญชีเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน (Y_1) เพิ่มขึ้น แสดงผลดังตาราง 4.18

ตาราง 4.18 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน กับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน

Model (การบริหารงบประมาณ)	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P
	B	Std. Error	Beta		
	(Constant)	1.258	0.354		
X_6	0.642	0.079	0.596	8.174	0.000**
$r = 0.596$ $r^2 = 0.356$ SEE. = 0.500					
$F = 66.819$ $Df = 122$ $P_{(ANOVA)} = 0.000**$ Durbin-Watson = 1.795					

Dependent Variable: Y_1 - ภาพรวมประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

2.3 ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู

จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน กับประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู (Y_2) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{(ANOVA)} = 0.000 < 0.01$) สมการถดถอยให้ค่า $r = 0.661$ และ ค่า $r^2 = 0.437$ หมายความว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ส่งผลกับประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู (Y_2) 43.7% การบริหารงบประมาณที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ ด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P < 0.01$) และด้านการบริหารบัญชี (X_6) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$) โดยตัวแปรทั้ง 2 ส่งอิทธิพลในทางบวก (ค่า B เป็นบวก) คือ ถ้าคะแนนการบริหารงบประมาณด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2) หรือด้านการบริหารบัญชี (X_6) เพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู (Y_2) เพิ่มขึ้น แสดงผลดังตาราง 4.19

ตาราง 4.19 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน กับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู

Model (การบริหารงบประมาณ)	Unstandardized		Standardized	t	P
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	1.417	0.328		4.316	0.000**
X ₁	0.024	0.099	0.028	0.244	0.808
X ₂	0.597	0.109	0.610	5.473	0.000**
X ₃	-0.102	0.094	-0.133	-1.083	0.281
X ₄	-0.059	0.063	-0.084	-0.925	0.357
X ₅	0.057	0.063	0.078	0.898	0.371
X ₆	0.183	0.091	0.218	2.016	0.046*
X ₇	-0.018	0.069	-0.027	-0.262	0.794

r = 0.661 r² = 0.437 SEE. = 0.375

F = 12.759 Df = 122 P_(ANOVA) = 0.000** Durbin-Watson = 1.964

Dependent Variable: Y₂ – ภาพรวมประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2.4 ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู

จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน กับประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู (Y₃) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (P_(ANOVA) = 0.000 < 0.01) สมการถดถอยให้ค่า r = 0.634 และ ค่า r² = 0.401 หมายความว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ส่งผลกับประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู (Y₃) 40.1% การบริหารงบประมาณที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ ด้านการบริหารบัญชี (X₆) และด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ (X₇) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (P < 0.01) โดยตัวแปรทั้ง 2 ส่งอิทธิพลในทางบวก (ค่า B เป็นบวก) คือ ถ้าคะแนนการบริหารงบประมาณด้านการบริหารบัญชี (X₆) หรือด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

(X_7) เพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู (Y_3) เพิ่มขึ้น แสดงผลดังตาราง 4.20

ตาราง 4.20 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน กับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู

Model (การบริหารงบประมาณ)	Unstandardized		Standardized	t	P
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	1.028	0.376		2.736	0.007**
X_6	0.525	0.109	0.448	3.488	0.000**
X_7	0.226	0.086	0.243	2.189	0.010**
r = 0.634 $r^2 = 0.401$ SEE. = 0.528					
F = 40.234 Df = 122 $P_{(ANOVA)} = 0.000**$ Durbin-Watson = 1.537					

Dependent Variable: Y_3 - ภาพรวมประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

2.5 ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก

จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก (Y_4) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{(ANOVA)} = 0.000 < 0.01$) สมการถดถอยให้ค่า $r = 0.534$ และ ค่า $r^2 = 0.285$ หมายความว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ส่งผลกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก (Y_4) 28.5% การบริหารงบประมาณที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ ด้านการบริหารบัญชี (X_6) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P < 0.01$) และด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$)) โดยตัวแปรทั้ง 2 ส่งอิทธิพลในทางบวก (ค่า B

เป็นบวก) คือ ถ้าคะแนนการบริหารงบประมาณด้านการบริหารบัญชี(X_6) หรือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2) เพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก (Y_4) เพิ่มขึ้น แสดงผลดังตาราง 4.21

ตาราง 4.21 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน กับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก

Model (การบริหารงบประมาณ)	Unstandardized		Standardized	t	P
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	1.495	0.475		3.148	0.002**
X_1	-0.008	0.143	-0.008	-0.058	0.953
X_2	0.324	0.158	0.258	2.054	0.042*
X_3	-0.227	0.136	-0.231	-1.666	0.098
X_4	-0.059	0.092	-0.065	-0.640	0.524
X_5	0.067	0.091	0.072	0.737	0.463
X_6	0.373	0.132	0.345	2.831	0.005**
X_7	0.176	0.100	0.206	1.765	0.080
r = 0.534 r ² = 0.285 SEE. = 0.542					
F = 6.546 Df = 122 P _(ANOVA) = 0.000** Durbin-Watson = 1.457					

Dependent Variable: Y4 - ภาพรวมประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะงานวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะการวิจัย

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาสรุปว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 80.5 โดยมีอายุ 46 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 67.5 ระดับการศึกษาปริญญาตรี และปริญญาโท มากที่สุด ร้อยละ 46.30 อยู่ในตำแหน่งครู ร้อยละ 45.5 ประสบการณ์การทำงาน 21 ปีขึ้นไป ร้อยละ 43.9

5.1.2 การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาสรุปว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนทั้ง 7 ด้าน คือ 1)ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ 2)ด้านการจัดสรรงบประมาณ 3)ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน 4)ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5)ด้านการบริหารการเงิน 6)ด้านการบริหารบัญชี และ 7)ด้านการบริหารพัสดุและ

สินทรัพย์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านการบริหารบัญชี ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.58) รองลงมาคือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.50) และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ด้านการบริหารการเงิน ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.67)

ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ประเด็นที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ หน่วยงานจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.65) และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำรายละเอียดแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ซึ่งระบุแผนงาน งาน โครงการที่สอดคล้องกับวงเงินงบประมาณที่ได้รับ และวงเงินนอกงบประมาณที่ได้ตามแผนระดมทรัพยากร ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.71)

ด้านการจัดสรรงบประมาณ ประเด็นที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการวางแผนการใช้งบประมาณ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.54) และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ บุคลากรทุกส่วนงานมีการใช้ทรัพยากร เพื่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.64)

ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ประเด็นที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารและฝ่ายงบประมาณประเมินผลการใช้งบประมาณ และแผนปฏิบัติการประจำปีโดยใช้ตัวชี้วัดความสำเร็จ ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.72) และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ หน่วยงานมีการกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้งบประมาณ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.67)

ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ประเด็นที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ หน่วยงานจัดหาเงินงบประมาณ ทรัพยากร ทุนการศึกษา รายได้และผลประโยชน์ เพื่อพัฒนาการศึกษา ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.80) และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ หน่วยงานมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาสำหรับนักเรียน ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 1.10)

ด้านการบริหารการเงิน ประเด็นที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ หน่วยงานให้ความสำคัญกับการวางแผน บริหาร และจัดการ การเบิกจ่าย การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน ตามระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.75) และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ

หน่วยงานมีการกันเงินไว้เบิกเหลือมปี เนื่องจากไม่สามารถใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับภายในปีงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.40)

ด้านการบริหารบัญชี ประเด็นที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ หน่วยงาน วางระบบและจัดทำบัญชีของโรงเรียน เก็บรักษาบัญชี และเอกสารประกอบการลงบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.62) และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ หน่วยงานมีการจัดทำรายงานทางบัญชี งบการเงิน เสนอผู้บริหาร เพื่อใช้ข้อมูลในการวางแผน ควบคุม ตรวจสอบ และตัดสินใจในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.63)

ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ประเด็นที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ หน่วยงานจัดหาพัสดุ ตามแผนงาน งานโครงการ โดยกำหนดรูปแบบรายการ หรือลักษณะเฉพาะ มีการจัดซื้อจัดจ้างที่ชัดเจน โปร่งใส คุ่มค่า และตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.79) และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ หน่วยงานจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ และทะเบียนคุมทรัพย์สินที่เป็นวัสดุครุภัณฑ์ของหน่วยงาน ให้เป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.81)

5.1.3 สรุปประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาสรุปว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู และด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่กระทบทั้งภายในและภายนอก อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความพึงพอใจในการทำงานของครู ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.48) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.62)

ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนสามารถศึกษา ค้นคว้า และสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.15$, S.D. =

0.75) ค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ นักเรียนมีความรับผิดชอบ และมีความกระตือรือร้นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.67)

ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ประเด็นที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บุคลากรในหน่วยงานมีความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งที่จะปฏิบัติงานของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.55) ค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ บุคลากรในหน่วยงานได้รับมอบหมายการปฏิบัติงานที่มีความท้าทาย และกระตุ้นให้อยากทำงาน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ตามเป้าหมายขององค์กร ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.55)

ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ประเด็นที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หน่วยงานมีอุปกรณ์การเรียน คอมพิวเตอร์ และโปรแกรมต่างๆ ที่เพียงพอ และเหมาะสม ในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.71) ค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ หน่วยงานใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ และบทเรียนสำเร็จรูป เพื่อใช้เป็นส่วนช่วยในการเรียนการสอนเพิ่มเติม ส่งผลให้นักเรียนได้รับความรู้ที่ทันสมัย และเป็นไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.76)

ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอกประเด็นที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บุคลากรในหน่วยงานมีการยอมรับแนวคิด วิธีการสอน และการบริหารใหม่ๆ รวมทั้งการใช้เทคนิคการสอนใหม่ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.66) ค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ บุคลากรในหน่วยงานมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ต่อสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นทั้งภายนอก และภายใน ได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.68)

5.1.4 ผลวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการศึกษา

1. สรุปผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

จากการศึกษาสรุปว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ (X_1) ด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2) ด้านการตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน (X_3) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา (X_4) ด้านการบริหารการเงิน (X_5) ด้านการบริหารบัญชี (X_6) และด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ (X_7) มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$) กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งภาพรวม (Y) และรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน (Y_1) ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู (Y_2) ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู (Y_3) และด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก (Y_4) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.245 – 0.635 คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2) กับ ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู (Y_2) ($r = 0.635$) คู่ที่สัมพันธ์กันต่ำสุด ได้แก่ด้านการบริหารการเงิน (X_5) กับ ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู (Y_3) ($r=0.245$) และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนทั้ง 7 ด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$) โดยมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.379 – 0.734 ในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุต้องระวังเรื่องตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองจะทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity เพื่อทดสอบปัญหา ดังกล่าว ได้ทำการวิเคราะห์หาค่า Collinearity Statistics พบว่า ไม่เกิดปัญหา ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระโดยมีค่า Tolerance ระหว่าง 0.374 – 0.646 > 0 . และ ค่า VIF ระหว่าง 1.548 – 3.098 < 10.0

2. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

2.1 ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนภาพรวม

จากการศึกษาสรุปว่า การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน กับภาพรวมประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{ANOVA} = 0.000 < 0.01$) สมการถดถอยให้ค่า $r = 0.719$ และค่า $r^2 = 0.518$ หมายความว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ส่งผลกับภาพรวม

ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน 51.8% การบริหารงบประมาณที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2) และด้านการบริหารบัญชี (X_6) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P < 0.01$) โดยตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์เชิงบวก (ค่า B เป็นบวก) คือ ถ้าคะแนนการบริหารงบประมาณด้านการจัดสรรงบประมาณ หรือด้านการบริหารบัญชีเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ภาพรวมประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน (Y) เพิ่มขึ้นด้วย

2.2 ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน

จากการศึกษาสรุปว่า การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน (Y_1) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{(ANOVA)} = 0.000 < 0.01$) สมการถดถอยให้ค่า $r = 0.596$ และ ค่า $r^2 = 0.356$ หมายความว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ส่งผลกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน (Y_1) 35.6% การบริหารงบประมาณที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านการบริหารบัญชี (X_6) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P < 0.01$) โดยตัวแปรมีความสัมพันธ์เชิงบวก (ค่า B เป็นบวก) คือ ถ้าคะแนนการบริหารงบประมาณด้านการบริหารบัญชีเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน (Y_1) เพิ่มขึ้นด้วย

2.3 ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู

จากการศึกษาสรุปว่า การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู (Y_2) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{(ANOVA)} = 0.000 < 0.01$) สมการถดถอยให้ค่า $r = 0.661$ และ ค่า $r^2 = 0.437$ หมายความว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ส่งผลกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู (Y_2) 43.7% การบริหารงบประมาณที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P < 0.01$) และด้านการบริหารบัญชี (X_6)

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$) โดยตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์เชิงบวก (ค่า B เป็นบวก) คือ ถ้าคะแนนการบริหารงบประมาณด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2) หรือด้านการบริหารบัญชี (X_6) เพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู (Y_2) เพิ่มขึ้นด้วย

2.4 ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู

จากการศึกษาสรุปว่า การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู (Y_3) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{(ANOVA)} = 0.000 < 0.01$) สมการถดถอยให้ค่า $r = 0.634$ และ ค่า $r^2 = 0.401$ หมายความว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ส่งผลกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู (Y_3) 40.1% การบริหารงบประมาณที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ ด้านการบริหารบัญชี (X_6) และด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ (X_7) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P < 0.01$) มี โดยตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์เชิงบวก (ค่า B เป็นบวก) คือ ถ้าคะแนนการบริหารงบประมาณด้านการบริหารบัญชี (X_6) หรือด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ (X_7) เพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู (Y_3) เพิ่มขึ้นด้วย

2.5 ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก

จากการศึกษาสรุปว่า การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก (Y_4) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P_{(ANOVA)} = 0.000 < 0.01$) สมการถดถอยให้ค่า $r = 0.534$ และ ค่า $r^2 = 0.285$ หมายความว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ส่งผลกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและ

ภายนอก (Y_4) 28.5% การบริหารงบประมาณที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ ด้านการบริหารบัญชี (X_6) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($P < 0.01$) และด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$)) โดยตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์เชิงบวก (ค่า B เป็นบวก) คือ ถ้าคะแนนการบริหารงบประมาณด้านการบริหารบัญชี (X_6) หรือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2) เพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก (Y_4) เพิ่มขึ้นด้วย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษา เรื่องการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัย นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจาก โรงเรียนเห็นความสำคัญ และประโยชน์ในการนำการบริหารงบประมาณมาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินธุรกิจทางการศึกษา ทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและรายงานผลการดำเนินงาน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารบัญชี และด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การบริหารบัญชี สอดคล้องกับ พวงสุรีย์ วรคามิน (2558) ที่พบว่าการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการบริหารบัญชี มีการปฏิบัติสูงสุด เนื่องจากมีการกำหนดให้มีการจัดทำบัญชีของสถานศึกษา และส่งให้กับหน่วยงานต้นสังกัด ในส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยสุด คือ ด้านการบริหารการเงิน ในหัวข้อหน่วยงานมีการกันเงินไว้เบิกเหลืออมปี ซึ่งแสดงว่าหน่วยงานมีการวางแผนการใช้งบประมาณ และปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ อย่างพอเพียงและตรงตามงบประมาณที่ขอไว้ จึงไม่มีการกันเงิน เพื่อนำไปใช้ในปีถัดไป ซึ่งถ้ามีการกันเงินแสดงว่ามีการวางแผนการใช้งบประมาณได้

ไม่ดี สรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับที่ดี ทั้ง 7 ด้าน

5.2.2 ประสิทธิภาพผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ก็อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน คือ ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ความพึงพอใจในการทำงานของครู ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู และความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก อาจเนื่องจาก โรงเรียนมีผู้บริหาร ที่มีวิสัยทัศน์ มีการวางแผน กำหนดกลยุทธ์ และการปฏิบัติที่ชัดเจน ที่สำคัญ คือความร่วมมือกันของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน สอดคล้องกับยุคทันสมัยที่หวานฉ่ำ (2555) ที่พบว่าประสิทธิภาพของโรงเรียน ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ประสิทธิภาพผลของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านที่มีคะแนนสูงสุด คือความพึงพอใจในการทำงานของครู อาจเนื่องจากครูได้รับแรงกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองเพื่อประโยชน์ต่อนักเรียนและสถานศึกษา ในส่วนด้านที่คะแนนน้อย คือ ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน โรงเรียนควรให้นักเรียนได้มีการเรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายนอกและภายใน และสนับสนุนอุปกรณ์ ที่จำเป็น และพอเพียง เพื่อกระตุ้นให้มีความใฝ่รู้ และรักการอ่าน

5.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงบประมาณกับประสิทธิภาพผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาสรุปว่าการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ทั้ง 7 ด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับประสิทธิภาพผลของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง ภาพรวมและรายด้าน สอดคล้องกับ กนกทิพย์ ดอกกล้าดดา (2560) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพผลของโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว พบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับ นิภาพร เหล็กหาลี (2559) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลของสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฐมศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมส่งผลต่อกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ประสิทธิภาพในการทำนาย ได้ร้อยละ 54.30

5.2.4 การบริหารงบประมาณมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาสรุปว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวมส่งผลกับภาพรวมประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน 51.8% สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การบริหารงบประมาณที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านการบริหารบัญชี และด้านการจัดสรรงบประมาณ โดยส่งอิทธิพลในทางบวก คือ ถ้าคะแนนการบริหารงบประมาณด้านการบริหารบัญชี หรือด้านการจัดสรรงบประมาณ เพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ภาพรวมประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน เพิ่มขึ้นด้วย เป็นจริงตามสมมติฐานการศึกษาที่ว่า การบริหารงบประมาณมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับ วิไลลักษณ์ วงศ์ชัย (2561) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการบริหารงบประมาณที่มีต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงบประมาณมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมในไทยอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับ Asiat Bisola Salaudeen (2018) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของกระบวนการจัดทำงบประมาณต่อผลการดำเนินงานของ บริษัท ผู้ผลิตขนาดเล็กลงและขนาดกลางในรัฐควาร่า ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างการจัดทำงบประมาณและผลการดำเนินงาน

5.2.5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น การบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาสรุปว่า ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ในการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าในภาพรวมเสนอว่าจะต้องมีการตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน สอดคล้องกับ สุพจน์ นันทะ

เทศ(2559) พบว่าปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา อันดับแรก คือ การตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน เสนอแนวทางพัฒนาว่าให้สร้างเครื่องมือประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานโดยใช้ KPI มีการประสานแผนและดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม นิเทศ ให้เป็นไปตามแผนการตรวจสอบของสถานศึกษา และประเมินแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณว่าตรงตามแผนและตัวชี้วัดพัชรินทร์ ยืนนาน (2560: 106) พบว่า โรงเรียนต้องจัดสภาพแวดล้อมการควบคุม จัดเจ้าหน้าที่แต่ละด้านแยกจากกัน มีการจัดทำการบริหารความเสี่ยงและติดตามการใช้จ่ายงบประมาณเป็นระยะ เพื่อความโปร่งใส ยุติธรรม ตรวจสอบได้ ยุพิน บุญวิเศษ (2555) พบว่าโรงเรียนขาดการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา 2542 มาตรา 62 ให้มีระบบการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการศึกษ แนวการจัดการศึกษาและคุณภาพ การศึกษา โดยหน่วยงานภายใน และหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบภายนอก ในการบริหารงบประมาณ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความโปร่งใส ชัดเจนในการใช้เงิน และสามารถตรวจสอบได้

5.3 ข้อเสนอแนะการวิจัย

5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร นั้นด้านการบริหารการเงิน เรื่องการโอนเงินระหว่างหน่วยงาน และการกัณงบประมาณเพื่อไว้ใช้ในปีถัดไป มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งในการบริหารงบประมาณที่ดีนั้นควรจะต้องมีการปฏิบัติในลักษณะดังกล่าวมาข้างต้นให้น้อยที่สุดหรือไม่ปฏิบัติเลย เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีการวางแผน และมีการบริหารในด้านการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นทางโรงเรียนจะต้องมีมาตรการควบคุม การตรวจสอบและการติดตามการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนรวมไปถึงวัตถุประสงค์ของงบประมาณที่ได้ตั้งไว้ โดยบุคลากรทุกฝ่ายจะต้อง

ร่วมมือกันวิเคราะห์แนวโน้มการใช้งบประมาณ และกำหนดงบประมาณที่จะต้องใช้ให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ในปีงบประมาณนั้น ๆ

2. จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านความใฝ่รู้ รักการอ่านแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้ายของทุกด้าน ดังนั้นทางโรงเรียนควรจะต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถศึกษา ค้นคว้า และสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นการฝึกฝนให้นักเรียนมีความรับผิดชอบรวมไปถึงมีความกระตือรือร้นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เช่นการสนับสนุนให้นักเรียนสามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างเหมาะสม และถูกต้อง

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงบประมาณและประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารการเงิน กับด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำที่สุดดังนั้นผู้บริหารของโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ วางแผน บริหาร และจัดการด้านการเงิน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู โดยมีการจัดหาอุปกรณ์การเรียน คอมพิวเตอร์ และโปรแกรมต่างๆ พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยให้กับครู ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนการสอน และการสื่อสารมีประสิทธิภาพสูงสุด ต่อนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเข้าใจได้ง่ายขึ้น

4. จากผลการวิจัยพบว่า การจัดสรรงบประมาณส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนควรจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกฝ่ายจัดทำแผนการใช้งบประมาณเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดสรรงบประมาณ รวมไปถึงให้หน่วยงานภายในทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ จัดเรียงลำดับความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม คุ่มค่า และมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ของโรงเรียน และพบว่า การบริหารบัญชีส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนดังนั้นโรงเรียนต้องมีการวางระบบ และจัดทำบัญชีของโรงเรียนให้ถูกต้องตามมาตรฐาน โปร่งใส และตรวจสอบได้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนควบคุม ตรวจสอบ และ

ตัดสินใจในการดำเนินงานของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการตรวจสอบทั้งจากหน่วยงานภายนอกและภายใน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาความคุ้มค่าในการลงทุนในธุรกิจการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียน
3. ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งภาครัฐ และ ภาคเอกชน เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นผลกระทบการบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของโรงเรียน

บรรณานุกรม

- กนกทิพย์ ดอกกล้าดดา. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล*
สถานศึกษาของโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา)
- กมลทิพย์ คงสวัสดิ์พร. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ*
ประจำปีงบประมาณ 2556 ของกรมที่ดิน. (สารนิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยสยาม).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม*
(ฉบับที่2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 พร้อมกฎหมายที่เกี่ยวข้องและ
พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า
พัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- กองนโยบายและแผน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. *สาระน่ารู้ ความรู้*
ทั่วไปเกี่ยวกับงบประมาณ. สืบค้นจาก <http://www.plan.rbru.ac.th/>
- กิติมา ปรีดีดีดก. (2532). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด
อักษรบัณฑิต.
- เกตุจันทร์ทา ศรีวะรมย์. (2560). *กลยุทธ์การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*
สังกัด กรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 เดือนกุมภาพันธ์ – กรกฎาคม 2560 (ปรัชญาดุษฎี
บัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ)
- เกศสุดา โภคานิตย์ และ กีฟ้า หนูยศ. (2559). *สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของ*
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
ครั้งที่ 3, 2559 (ฉบับที่ 1), หน้า 311-318.

บรรณานุกรม(ต่อ)

- คมสันต์ ไทวะกิริติ. (2557). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2.
(วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- ชลธิชา นารี. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดจันทบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. (วิทยานิพนธ์ ปริญญา
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ชูป กาญจนประกร. (2520). หลักรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ : มงคลการพิมพ์
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 12, กรุงเทพฯ:
เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ชุนรี ม่วงกุ่ม. (2558). การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).
- ณรงค์ สัจพันธ์. (2543). การจัดทำ อนุมัติและบริหารงบประมาณแผ่นดิน:
ทฤษฎี และปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์
- ณัฐรัฐดิ ทวีทรัพย์อุปถัมภ์. (2558). ทฤษฎีและหลักการพัฒนารวมชน. จันทบุรี : สาขาการปกครอง
ท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- ดำรง ไตโย. (2552). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2.
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร)
- ดิเรก รัตน์สุข. (2538). ความพึงพอใจของบุคคลที่มีต่อการทำงานในเชิงบวก.
การค้นคว้าแบบอิสระ เชียงวิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

บรรณานุกรม(ต่อ)

- ธรรณูชนก ศรีทิพย์รัตน์. (2557). ภาวะผู้นำ กระบวนการในการวางแผน การประสานงาน และการดำเนินงาน ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในองค์กร กรณีศึกษา : พนักงานบริษัท เทเลคอม ในเขตกรุงเทพมหานคร. (การค้นคว้าอิสระหลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).
- นิภาพร เหล็กหลี่. (2559). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมธานี นครปฐม เขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์ มมร. ปีที่ 4 (ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2559).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การการวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- บุญยวีร์ พัฒนธนกิตติโชค. (2559). สภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาใน สหวิทยาเขตเมืองบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ปีที่ 8 (ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2559).
- ประไพ อุดมผล. (2554). การปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- พวงสุรีย์ วรรณามิน. (2558). การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย).
- พัชรินทร์ ยืนนาน. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ 8(ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2560),
หน้า 106.

บรรณานุกรม(ต่อ)

- พัฒน์นรี อัฐวงศ์ และ จูฑิตารีย์ วงศ์สูง. (2559). *ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตภาคเหนือ. สันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, ปีที่ 4 (ฉบับที่ 1), หน้า 73-89.*
- พิสัย ปริยัติกิจ และศราวุธ ปลอดภัย. (2561). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรตามหลัก ไตรสิกขา. วารสาร มจร การพัฒนาสังคม ปีที่3 (ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2561).*
- เพ็ญนภา โกพัฒน์ตา. (2557). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดสรรงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ.2557 : กรณีศึกษา สำนักงาน ก.ค.ศ. (การค้นคว้าอิสระหลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร).*
- เพิ่มพิสิฐ เผ่าพงษ์คล้าย. (2557). *แนวทางปรับปรุงการวิเคราะห์และประเมิน เพื่อจัดทำค่าของงบประมาณ ของฝ่ายอำนวยการด้านงบประมาณกระทรวงกลาโหม. (การค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).*
- ยุพิน บุญพิเศษ. (2555). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย).*
- ยุกตนันท์ หวานจำ. (2555). *การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลธัญบุรี).*
- รัตติยา สัจจภิรมย์. (2561). *ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย มหาสารคาม. การประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิจัย ครั้งที่ 14, หน้า190-195.*
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.*

บรรณานุกรม(ต่อ)

- เรืองเดช ศิลมี. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณของเจ้าหน้าที่งบประมาณ ส่วนราชการกองทัพอากาศ. (การค้นคว้าอิสระหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).*
- วรกาญจน์ สุขสดเขียว. (2556). *การบริหารงบประมาณสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. (งานวิจัยคณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร).*
- วัชร สท่อนดี. (2559). *ปัจจัยที่ภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (การค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).*
- วิไลลักษณ์ วงค์ชัย. (2561). *อิทธิพลของการบริหารงบประมาณที่มีต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่).*
- ศึกษาศิการ, กระทรวง. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.*
- ศรีสุดา ปันกุล (2557). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภา. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์).*
- สนธยา พลศรี. (2547). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 5, กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.*
- สวัสดิ์ กาญจนสุวรรณ. (2542). *หลักการบริหารการศึกษา. สงขลา : สถาบันราชภัฏสงขลา*
- สำนักงานงบประมาณ. (2546). *แนวทางการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ: สำนักงานงบประมาณ. เอกสารอัดสำเนา.*

บรรณานุกรม(ต่อ)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. (2553). พระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ : พรินทวาทกราฟฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน

พ.ศ. 2560 – 2564. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2562). แผนปฏิบัติการราชการ ประจำปี

งบประมาณ พ.ศ.2562. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค.

สุพจน์ นันทะเทศ. (2559). สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ

ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว

เขต 2. วารสารบัณฑิตศึกษา, ปีที่ 13 (ฉบับที่ 61 เมษายน-มิถุนายน 2559),

หน้า 225-242.

สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2547) การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมารส อัมพันศิริรัตน์. (2557). มโนทัศน์ของการวิจัยเชิงคุณภาพ. วารสารเครือข่ายวิทยาลัย

พยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2557. หน้า73

อรรรรณ ปฎิมาประกกร และ พิพัฒน์ ไทยอารี. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคใน

การบริหารงบประมาณของ เจ้าหน้าที่งบประมาณกองบัญชาการหน่วยบัญชาการทหาร

พัฒนา. สารนิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.)

Asiat Bisola Salaudeen. (2018). *Impact of Budgeting Process on Performance of*

Small and Medium-Sized Manufacturing Companies in Kwara State. ProQuest

10975244 Published by ProQuest LLC (2018)

Chster I. Barnard. (1938). *The Functions of the Executive.* (Cambridge, Mass. : Harvard

University Press.)

บรรณานุกรม(ต่อ)

- Hanson, Mark E. (1996). *Educational Administration and Organization Behavior*, 4th ed. Boston: Allyn and Bacon.
- Harold Koontz and Cyril O'Donnell. (1972). *Principles of Management; An Analysis of Managerial Functions*. New York : McGraw-Hill.
- Hoy, W.K. and Ferguson, J. (1985). *A Theoretical framework and Exploration of Organizational Effectiveness in School*. *Educational administration quarterly*, 21(2), 121 – 122
- Hoy, W., K. & Miskel, C., G. (1991). *Educational administration: Theory, research and practice* (4th ed.). Singapore : McGraw-hill.
- John Kuria Kamau. (2017). *Effect of Budgeting Process on Budget Performance of State Corporations in Kenya: A CASE of Kenyatta National Hospital*. *International Academic Journal of Human Resource and Business Administration* Volume 2, Issue 3, pp. 255-281
- Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. (1970). *Determinining Sample Size for Research Activities*. *Educational and Psychological Measurement*. V30, 607 - 610
- Mott, Paul E. (1972). *A The characteristic of efficient organization*. New York: Harper & Row.
- Salaudeen, B. A. (2018). *Impact of Budgeting Process on Performance of Small and Medium-Sized Manufacturing Companies in Kwara State*. Kwara State University, ProQuest 10975244 Published by ProQuest LLC (2018)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

ที่ อว ๐๖๕๒.๐๕/๑๐๔๓

คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๘๖ ถนนพิษณุโลก แขวงสวนจิตรลดา
เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๒๙ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม เพื่อขอข้อมูลประกอบการจัดทำการค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาวตลฤดี เพชรแก้ว รหัสประจำตัวนักศึกษา ๐๗๖๐๗๐๓๐๖๗๐๓-๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท ชั้นปีสุดท้าย ซึ่งศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ กลุ่มวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้จัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระโดยมี ดร.ศิริรัตน์ พวงแสงสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ซึ่งได้รับอนุมัติให้จัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระในหัวข้อเรื่อง “การบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร”

ในการนี้คณะบริหารธุรกิจ มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดให้ข้อมูลแก่นักศึกษาที่มาติดต่อซึ่งเป็นการเข้าแจกแบบสอบถาม เพื่อขอข้อมูลประกอบการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าวฯ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวรัตนาลี ไม้สัก)

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
โทร. ๐๒-๖๖๕-๓๕๕๕ ต่อ ๒๓๙๑

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร
คำชี้แจง : แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ข้อมูลประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และทุกตอนตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด และจะนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประเมินผลการวิจัยในภาพรวม ผู้วิจัยจะนำข้อมูลของท่านไปใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยเท่านั้น โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่านหรือหน่วยงานของท่านแต่ประการใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ และขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นางสาวดลฤดี เพชรแก้ว

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบัญชี

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 25 ปี () 25-35 ปี () 36-45 ปี () 46 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

() ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งงาน

() ผู้บริหารสถานศึกษา () หัวหน้าแผนกบัญชี/งบประมาณ () ครู

5. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งตามข้อ 4

() ต่ำกว่า 5 ปี () 5-10 ปี () 11-15 ปี () 16-20 ปี () 21 ปีขึ้นไป

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

6. ขนาดของโรงเรียน

- () ขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 120 คน)
- () ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121- 600 คน)
- () ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน)
- () ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียนตั้งแต่ 1,501 คนขึ้นไป)

คำชี้แจง : โปรดพิจารณารายการในแต่ละข้อว่าท่านมีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อมูลการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

การบริหารงบประมาณโรงเรียนเอกชน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ					
1. หน่วยงานของท่านมีการวางแผนกลยุทธ์ มีการศึกษาวิเคราะห์การจัดและพัฒนาการศึกษา สภาพทั่วไปทั้งภายใน และภายนอก					
2. หน่วยงานของท่านจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติประจำปี และแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน					
3. ผู้บริหาร ฝ่ายงบประมาณ และผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำงบประมาณมีความเข้าใจหลักการ ความสำคัญ และขั้นตอน มีการร่วมกันกำหนด นโยบาย และจัดทำงบประมาณให้สอดคล้องกับประมาณการรายได้					
4. บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำรายละเอียดแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ซึ่งระบุแผนงาน งานโครงการที่สอดคล้องกับวงเงินงบประมาณที่ได้รับ และวงเงินนอกงบประมาณที่ได้ตามแผนระดมทรัพยากร					
2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ					
5. ผู้บริหาร และฝ่ายงบประมาณ มีการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ อย่างเพียงพอ และเหมาะสมพร้อมทั้งสามารถชี้แจง การจัดสรรงบประมาณที่ให้กับแต่ละหน่วยงาน					
6. ผู้บริหารมีการวางแผนการใช้งบประมาณ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา					

การบริหารงบประมาณโรงเรียนเอกชน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
7. ผู้บริหารมีการจัดสรรทรัพยากรในทุกด้านให้แก่ครูและบุคลากร เพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง สะดวก และคล่องตัว					
8. บุคลากรทุกส่วนงานมีการใช้ทรัพยากร เพื่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด					
3. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน					
9. หน่วยงานของท่านมีการกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้งบประมาณ					
10. หัวหน้าหน่วยงาน มีการติดตาม กำกับการปฏิบัติงานของบุคลากร ให้เป็นไปตามแผนการใช้งบประมาณ					
11. ผู้บริหารและฝ่ายงบประมาณประเมินผลการใช้งบประมาณ และแผนปฏิบัติการประจำปีโดยใช้ตัวชี้วัดความสำเร็จ ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน					
4. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา					
12. หน่วยงานของท่านชี้แจง จัดทำรายการสินทรัพย์ เพื่อให้หน่วยงานภายในสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดร่วมกัน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางการศึกษา					
13. หน่วยงานของท่านจัดหาเงินงบประมาณ ทรัพยากรทุนการศึกษา รายได้และผลประโยชน์ เพื่อพัฒนาการศึกษา					
14. หน่วยงานของท่านมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาสำหรับนักเรียน					

การบริหารงบประมาณโรงเรียนเอกชน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5. ด้านการบริหารการเงิน					
15. หน่วยงานของท่านให้ความสำคัญกับการวางแผนบริหาร และจัดการ การเบิกจ่าย การรับเงิน การเก็บรักษาเงินตามระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานที่กำหนดไว้					
16. หน่วยงานของท่านมีการส่งคืนเงินงบประมาณที่เหลือจากการใช้จ่ายตามงบประมาณที่ได้รับอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม					
17. หน่วยงานของท่านมีการโอนงบประมาณระหว่างหน่วยงานภายใน เนื่องจากมีการใช้จ่ายเกินกว่างบประมาณที่ได้รับ หรือมีการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายที่ต่างไปจากงบประมาณที่ได้รับ					
18. หน่วยงานของท่านมีการกันเงินไว้เบิกเหลือมปี เนื่องจากไม่สามารถใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับภายในปีงบประมาณที่ได้รับจัดสรร					
19. หน่วยงานของท่าน มีการควบคุม ตรวจสอบ และรายงานเกี่ยวกับงานการเงิน ทั้งเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณตามระเบียบ					
6. ด้านการบริหารบัญชี					
20. หน่วยงานของท่าน วางระบบและจัดทำบัญชีของโรงเรียน เก็บรักษาบัญชี และเอกสารประกอบการลงบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี					
21. หน่วยงานของท่านจัดทำบัญชีประเภทต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบัน และครบถ้วน ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชี					

การบริหารงบประมาณโรงเรียนเอกชน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
22. หน่วยงานของท่านมีการจัดทำรายงานทางบัญชีงบการเงิน เสนอผู้บริหาร เพื่อใช้ข้อมูลในการวางแผนควบคุม ตรวจสอบ และตัดสินใจในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
23. หน่วยงานของท่าน จัดทำรายงานทางบัญชี งบการเงิน ตามมาตรฐานการบัญชี เพื่อรองรับการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล จากหน่วยงานภายนอก					
7. ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์					
24. หน่วยงานของท่านจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ และทะเบียนคุมทรัพย์สินที่เป็นวัสดุ ครุภัณฑ์ของหน่วยงานให้เป็นปัจจุบัน					
25. หน่วยงานของท่านจัดหาพัสดุ ตามแผนงาน งานโครงการ โดยกำหนดรูปแบบรายการ หรือลักษณะเฉพาะ มีการจัดซื้อจัดจ้างที่ชัดเจน โปร่งใส คุ่มค่า และตรวจสอบได้					
26. หน่วยงานของท่านเบิกจ่าย และจัดทำทะเบียนคุมพัสดุ รวมถึงกำหนดผู้รับผิดชอบตามระเบียบ และแนวทางการปฏิบัติที่กำหนด					

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน					
1. นักเรียนของท่านสามารถศึกษา ค้นคว้า และสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง					
2. นักเรียนของท่านมีความรับผิดชอบ และมีความกระตือรือร้นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ					
3. นักเรียนของท่านสามารถสืบค้นข้อมูลโดยใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างเหมาะสม และเพียงพอ					
2. ความพึงพอใจในการทำงานของครู					
4. บุคลากรในหน่วยงานของท่านมีความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งที่จะปฏิบัติงานของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย					
5. บุคลากรในหน่วยงานของท่านมีความสุข ความรัก และความเคารพต่อกันในการปฏิบัติงาน ตามหน้าที่ และความรับผิดชอบ					
6. บุคลากรในหน่วยงานของท่านได้รับมอบหมายการปฏิบัติงานที่มีความท้าทาย และกระตุ้นให้อยากทำงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ตามเป้าหมายขององค์กร					
3. ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู					
7. หน่วยงานของท่านใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ และบทเรียนสำเร็จรูป เพื่อใช้เป็นสื่อช่วยในการเรียนการสอนเพิ่มเติม ส่งผลให้นักเรียนได้รับความรู้ที่ทันสมัย และเป็นไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง					

ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
8. หน่วยงานของท่านมีการใช้คอมพิวเตอร์ และโปรแกรม Microsoft Office ที่เป็นปัจจุบันในการจัดทำเอกสารประกอบการสอน และแผนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ					
9. หน่วยงานของท่าน มีอุปกรณ์การเรียน คอมพิวเตอร์ และโปรแกรมต่างๆ ที่เพียงพอ และเหมาะสม ในการจัดการเรียนรู้					
4. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากกระทบทั้งภายในและภายนอก					
10. บุคลากรในหน่วยงานของท่าน มีการยอมรับแนวคิดวิธีการสอน และการบริหารใหม่ๆ รวมทั้งการใช้เทคนิคการสอนใหม่ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน					
11. บุคลากรในหน่วยงานของท่านมีการพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ และสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่อสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นทั้งภายนอก และภายในได้เป็นอย่างดี					
12. บุคลากรในหน่วยงานของท่านมีความสามารถในการปรับตัว และมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาหน่วยงานให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น					

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ นามสกุล ดลฤดี เพชรแก้ว

วัน เดือน ปีเกิด 4 กันยายน 2525

ภูมิลำเนา อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ปริญญาตรี บช.บ.	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพัฒนศึกษาพระนคร	2547
ปวส. (การบัญชี)	โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม	2545
ปวช. (การบัญชี)	โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม	2543

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่แผนกบัญชีและงบประมาณ วชิราวุธวิทยาลัย

